

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi wraz z Księstwami Oświęcimskim i Zatorskim tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskim.

Część IV.

Wydana i rozesłana dnia 4. Marca 1852.

Allgemeines

Landes- und Regierungsblatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. März 1852.

Jahrgang 1852.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 16. Listopada 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część I., nr. 1, wydana dnia 7. Stycznia 1852),

moca którego wydany zostaje porządek czynności przy kolejach żelaznych, dla wszystkich krajów koronnych.

Zważywszy nagłą potrzebę uregulowania w sposób odpowiedni tak ważnych dla dobra ogółu czynności przy kolejach żelaznych, potwierdziłem po wysłuchaniu Mojej Rady ministrów i Mojej Rady państwa, załączony porządek czynności przy kolejach żelaznych i poleciłem wykonanie jego Moim ministrom handlu i spraw wewnętrznych, każdemu w swoim zakresie.

Franciszek Józef m. p.**Schwarzenberg m. p.**

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Dyrektor kancelaryi Rady ministrów.

Załączenie do Nru 9.

Porządek czynności przy kolejach żelaznych.**I. O obowiązkach przedsiębiorstw kolei żelaznych i osób przy takowych ustanowionych.****A. Ogólne przepisy co do czynności przy kolejach.****§. 1.****a) O pozwoleniu otworzenia kolei.**

Jeżeli ukończona jest budowa nowej kolei żelaznej, czyli też części takiej, bądź ona jest koleją rządową, bądź prywatną, do której zbudowania w swoim czasie pozwolenie było uzyskane, bądź ona zostaje pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa, bądź też osób prywatnych, a oraz jeżeli kolej ta lub część jej ma być otworzona dla obrotu, potrzebnem jest osobne pozwolenie c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

§. 2.**b) O warunkach do tego potrzebnych.**

W celu uzyskania powyższego pozwolenia, obowiązana jest przy kolejach rządowych, władza do tego powołana, przy kolejach zaś prywatnych winno przedsiębiorstwo wykazać i udowodnić przez wysłaną na ten cel komisję, przy której także obecnym będzie wysłany umyślnie urzędnik tego namiestnictwa, w którego okręgu znajduje się kolej żelazna lub część takiej, iż ze

Kaiserliche Verordnung vom 16. November 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, I. Stück, No. 1, ausgegeben am 7. Jänner 1852),

mit welcher eine Eisenbahn-Betriebs-Ordnung für alle Kronländer erlassen wird.

Bei der dringenden Nothwendigkeit, den für das allgemeine Wohl so wichtigen Betrieb der Eisenbahnen auf angemessene Weise zu regeln, habe Ich nach Vernehmung Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes, die ange-schlossene Eisenbahn-Betriebs-Ordnung zu genehmigen und Meine Minister des Handels und des Innern, jeden in seinem Bereiche, mit deren Vollziehung zu beauftragen befunden.

Franz Joseph m. p.

J. Schwarzenberg m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Kanzlei-Direktor des Ministerrathes.

Beilage zu Nr. 9.

Eisenbahn-Betriebs-Ordnung.

I. Verpflichtungen der Eisenbahn-Betriebs-Unternehmungen und ihrer Ange-stellten.

A. Allgemeine Vorschriften für den Bahnbetrieb.

§. 1.

a) Bewilligung zur Eröffnung der Bahn.

Wenn der Bau einer neuen Eisenbahn oder einer Strecke derselben, sie mag eine Staats-Eisenbahn oder eine Privatbahn seyn, zu deren Errichtung seinerzeit die Bewil-ligung ertheilt wurde, sie mag von der Staatsverwaltung unmittelbar, oder mittelst Privatpersonen betrieben werden, nach dem von den Behörden genehmigten Projekte vollendet ist, und die Bahn oder deren Strecke dem Verkehre eröffnet werden will, so ist die besondere Bewilligung des k. k. Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffent-liche Bauten erforderlich.

§. 2.

b) Bedingungen hiezu.

Zum Behufe der Erwirkung dieser Bewilligung muß bei Staatsbahnen von der hiezu berufenen Behörde, bei Privatbahnen von der Betriebs-Unternehmung ausgewie-sen und durch eine eigene, zu diesem Zwecke abgesendete Kommission, welcher auch ein Abgeordneter der Statthalterei, in deren Bereich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke gehört, beimohnt, konstatirt werden, daß vermöge der Konstruktionsart der Bahn, und

względu na konstrukcję kolei, tudzież ze względu tak na stan, w jakim się znajdują przedmioty do obrotu potrzebne, jak na ilość takowych, oczekiwać można z pewnością, iż obrót będzie regularny, nieprzerwany i bezpieczny.

W szczególności więc wykazane być musi w tej mierze:

- a) iż kolej i budynki do niej należące, zbudowane są według obowiązujących praw i przepisów bezpieczeństwa i zdrowia;
- b) iż kolej zaopatrzona jest w środki potrzebne do utrzymywania jazdy, a to w stanie i ilości należytej;
- c) iż wzięto wzgląd należyty na to, co jest potrzebnem do uniknienia przypadków nieszczęśliwych;
- d) iż środki służące w razie nieszczęścia do pomocy, ratunku i uchylenia większych niebezpieczeństw, znajdują się w dostatecznej liczbie i w należywym stanie;
- e) iż kolej zaopatrzona jest w osoby ukwalifikowane (urzędników i służ), potrzebne do regularnego ruchu, tudzież, iż takowi otrzymali potrzebne przepisy służbowe i instrukcje.

§. 3.

c) O utrzymaniu kolei i środków ruchu. O ustanowieniu urzędników i służ.

Każda kolej lub część jej, która otrzymała pozwolenie do otworzenia obrotu, musi być zawsze utrzymywaną w stanie dobrym, zdolnym do odbywania jazdy — tak, iż po niej jeździć można bezpiecznie, z największą w §. 6. wspomnianą szybkością; niedostatki i szkody, równie jak przeszkody, stojące w drodze nieprzerwanemu ruchowi, winny być zatem usunięte jak najrychlej.

Równie też utrzymywać należy w stanie dobrym, do użycia przydatnym, i zapewniającym zupełne bezpieczeństwo w obrocie, wszelkie należące do kolei budynki, odpowiednie potrzeby lokalności magazynowe, sprzęty i przyrządy, środki do jazdy (w liczbie potrzebnej do odbywania jazd oznaczonych), równie jak wszelkie inne potrzeby, wspomniane w §. 2.

W końcu znajdować się winno personale do czynności potrzebne, zawsze w należytej liczbie, winno mieć przymioty przepisane, i być utrzymywane zawsze w znajomości przepisów służbowych i instrukcyj; należy mu też oddać do rozporządzenia wszelkie środki ruchu tak dalece, ażeby prowadzenie czynności i wypełnianie obowiązków nań włożonych odbywać się mogło w należywym porządku, z regularnością i bezpieczeństwem.

der Beschaffenheit und Menge der für den Bahnbetrieb vorhandenen Gegenstände, ein regelmäßiger, ungestörter und sicherer Betrieb mit vollem Grunde erwartet werden kann.

Insbondere muß daher zu dem gedachten Behufe nachgewiesen seyn:

- a) daß die Bahn, und die dazu gehörigen Gebäude, den dießfälligen Sicherheits- und Sanitätsgesetzen und Vorschriften entsprechend gebaut erscheinen;
- b) daß die Bahn mit den nöthigen Fahrbetriebsmitteln in gehöriger Beschaffenheit und Menge versehen sei;
- c) daß für die Erfordernisse zur Verhütung von Unglücksfällen die nöthige Vorsorge getroffen sei;
- d) daß die bei etwa eintretenden Unglücksfällen zur Unterstützung, Rettung und Abwendung größerer Gefahren dienlichen Mittel in hinreichender Menge und gehöriger Beschaffenheit vorhanden seien;
- e) daß die Bahn mit den zu einem geordneten Betriebe nöthigen, gehörig qualifizirten Angestellten (Beamten und Dienern) versehen sei und daß dieselben bereits die nöthigen Dienstvorschriften und Instruktionen erhalten haben.

§. 3.

- c) Erhaltung der Bahn und der Betriebsmittel. Anstellung der Beamten und Diener.

Jede Bahn oder Bahnstrecke, für welche die Bewilligung zum Betriebe erteilt worden ist, muß stets im guten fahrbaren Zustande erhalten werden, — so daß sie mit der größten im §. 6 erwähnten Geschwindigkeit ohne Gefahr befahren werden kann; die entstehenden Mängel und Schäden, so wie die dem ungestörten Betriebe entgegenstehenden Hindernisse müssen daher so schleunig als möglich beseitigt werden.

Ebenso müssen die zur Bahn gehörigen Gebäude, die dem Bedarfe entsprechenden Magazinslokalitäten, Geräthschaften und Herstellungen, die Fahrmittel (mit der zur Vollziehung der festgesetzten Fahrten nöthigen Anzahl), dann überhaupt alle, im §. 2 erwähnten sonstigen Erfordernisse, stets in einem guten, zur Benützung geeigneten und die volle Sicherheit des Betriebes verbürgenden Zustande erhalten werden.

Endlich muß das Betriebspersonale stets in gehöriger Anzahl vorhanden, mit den erforderlichen Eigenschaften versehen und mit den Dienstvorschriften und Instruktionen bekannt erhalten werden, und müssen demselben alle Mittel des Betriebes dergestalt zur Verfügung gestellt seyn, daß die Geschäftsführung und die Erfüllung der diesem Personale obliegenden Verpflichtungen mit der gehörigen Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit stattfinden kann.

§. 4.

Porządek jazdy, taryfy i warunki postępowania.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są ogłosić następujące obwieszczenia :

1. Porządek jazdy, w którym oznaczone być mają jak najdokładniej godziny odjazdu i zwyczajny czas przybycia na różnych stacjach.

2. Taryfę cen jazdy dla osób i rzeczy.

3. Postanowienia co do przyjmowania osób, co do przepisów względem dokumentów, potrzebnych do podróży, w które się zaopatrzyć winny, co do zachowania się podróżnych przed jazdą, podczas jazdy i po ukończeniu takowej, tudzież co do przyjmowania rzeczy zdolnych do przewożenia, co do dokumentów, jakie wraz z nimi oddane być mają; co do odpowiedzialności za takowe, w końcu co do wydania i wręczenia rzeczy przewozowych. W postanowieniach o obrocie osób i rzeczy, powinien być także wyrażony czas odstawienia rzeczy przyjętych do przewiezienia.

Porządek jazdy, taryfy oznaczające cenę jazdy i przesełek towarów, tudzież postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, należy przybić oprócz tego po wszystkich dworcach kolei dla powszechnej wiadomości.

§. 5.

Porządek jazdy, taryfy oznaczające cenę jazdy i przesełek towarów, tudzież postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, winny być przestrzegane starannie przez cały czas, na który ogłoszone zostały i w szczególności należy dotrzymywać oznaczonych godzin odjazdu i czasu jazdy, jeżeli nie zachodzą przeszkody nieprzewidziane i do zwalenia niepodobne; w końcu także należy dotrzymywać naznaczonego czasu dostawienia, o ile nieprzewidziane i niepokonalne przeszkody nie stanęły w drodze. Rzeczy przyjęte, przesełane być winny w tym porządku, w którym oddane zostały, nie dając pierwszeństwa jednej stronie nad drugą.

§. 6.

Co do czasu, w jakim się jazda odbywać winna, nie wolno jechać z większą szybkością jak tylko z taką, ażeby pociągi, służące do przewożenia osób, odbywały w godzinie przestrzeń 7 mil (miłę po 4000 sążni wied. licząc), pociągi zaś, któremi tylko ciężary przewożone bywają, 5 mil takich.

Rzeczoną tę najwyższą szybkości miarę, należy wszelako zmniejszyć wtenczas, jeżeli tego w ogólności wymagają okoliczności, zachodzące przy kolei, lub jeżeli wypadki, wydarzające się przy pojedynczych jazdach wymagają umiarkowania (§. 33).

§. 4.

d) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmebedingungen.

Die Eisenbahnunternehmungen sind verpflichtet, folgende Bekanntmachungen zu erlassen:

1. Eine Fahrordnung, in welcher die Abfahrtsstunden und die gewöhnliche Ankunftszeit an den verschiedenen Stationen so genau als thunlich festzusetzen sind.

2. Einen Fahrpreistarif für Personen und Sachen.

3. Endlich die Bestimmungen über die Aufnahme der Personen, und die Vorschriften über die Reiseurkunden, mit welchen sie sich zu versehen haben, über das Verhalten der Reisenden vor, während und bei Beendigung der Fahrt; dann über die Auf- und Uebernahme der zur Beförderung geeigneten Sachen, und über die Urkunden, mit welchen sie begleitet seyn müssen, über die Haftung für dieselben, und endlich über die Erfolgslaffung und Uebergabe der beförderten Sachen. In den Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr ist auch die Lieferzeit für die zur Beförderung übernommenen Güter festzusetzen.

Die Fahrordnung, die Fahrpreis- und Frachttarife und die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind überdieß in allen Bahnhöfen und auf allen Aufnahmestationen zur allgemeinen Einsicht anzuhängen.

§. 5.

Die Fahrordnung, Fahrpreis- und Frachttarife, sowie die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind während der Zeit, für welche sie erlassen worden, sorgfältig zu beobachten; insbesondere sind die festgesetzten Abfahrtsstunden und die Fahrzeit, wenn nicht unvorhergesehene und nicht zu beseitigende Anstände daran hindern, genau einzuhalten; endlich ist die für die Beförderung der Güter festgesetzte Lieferzeit, in soferne nicht unvorhergesehene und unabwendbare Hindernisse eingetreten sind, pünktlich zu beobachten. Die aufgenommenen Gegenstände sind in der Ordnung wie sie aufgegeben werden, ohne Bevorzugung einer Parthei auch wirklich zu befördern.

§. 6.

In Bezug auf die Beförderungszeit darf keine größere Fahrgeschwindigkeit stattfinden, als eine solche, mittelst welcher Züge, die zur Beförderung von Personen dienen, eine Wegeslänge von 7 Meilen (die Meile zu 4000 Wiener Klafter gerechnet), und die Züge, mit welchen bloß Lasten befördert werden sollen, eine Wegeslänge von 5 solchen Meilen in der Stunde zurücklegen.

Dieses höchste Ausmaß der Geschwindigkeit ist jedoch zu verringern, wenn es überhaupt die Verhältnisse der Bahn oder einer Bahnstrecke nothwendig machen, oder wenn insbesondere die bei einzelnen Fahrten sich ergebenden Ereignisse die Mäßigung gebieten.

Personale czynnemu przy jazdach należy dokładnie oznaczyć przypadki, w których szybkość zmniejszyć potrzeba.

Administracja państwa czyni sobie zresztą to zastrzeżenie, iż zaprowadzi zmiany co do rzeczonoego rozporządzenia względem największej szybkości jazdy, (a to, albo w ogólności, albo co do pewnej szczególnej koleji), jeżeli podobna zmiana ze względu na poczynione doświadczenia, na postępy w konstrukcyi budowy zwierzchniej i maszyneryi, tudzież na usposobienie pewnych lokomotywów, wykaże się pożyteczną i pożądaną.

§. 7.

Zmiany w porządku jazdy i w taryfach, równie jak zmiany w postanowieniach co do obrotu osób i rzeczy, należy podać do publicznej wiadomości, na 14 dni przedtem zanim wejdą w wykonanie.

Równie należy ogłosić publicznie spowodowane przez nieprzewidziane wypadki na czas niejaki całkowite lub częściowe zamknięcie przyjmowania.

§. 8.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są także przewozić w czasie należytym wszystkie osoby, czyniące zadosyć warunkom przyjmowania, tudzież wszystkie rzeczy oddane na kolej pod warunkami oznaczonemi, o ile środki potrzebne do utrzymywania ruchu wystarczają i jeżeli nie zajdą nieprzewidziane i niepokonalne przeszkody.

§. 9.

Osoby, znajdujące się w stanie pijaństwa, dające zgorszenie spółtowarzyszom podróży nieprzyzwoitem postępowaniem swem, i nie chcące się poddać rozporządzeniom personale dozoruującego i towarzyszącego pociągowi, nakazanym względami bezpieczeństwa, jakoteż takie, które noszą na sobie widoczne znamiona choroby ciężkiej, lub których stan zdrowia towarzyszom podróży przykreść nieochybnie sprawiłyby mógl, mogą być wyłączone od przyjęcia, a względnie od dalszego przewozu.

Wszelako zostawiona jest przedsiębiorstwom wolność przewozić także wspomniane ostatnie dwie klasy osób, jeżeli przewóz odbywa się w miejscach odosobnionych, a w razie potrzeby pod dozorem.

§. 10.

Osobnemi przepisami będzie ustanowionem, pod jakimi warunkami transportowani być muszą na kolejach żelaznych winowajcy skazani, lub osoby schwytane i ujęte, albo pod dozorem zostające, wraz z personale do dozoru im dodanem.

Die Fälle, in welchen die Geschwindigkeit zu mäßigen ist, sind dem Betriebspersonale in den Dienstesvorschriften genau vorzuzeichnen.

Die Staatsverwaltung behält sich übrigens vor, Aenderungen in Betreff dieser Anordnung über die größte Fahrgeschwindigkeit (u. z. entweder im Allgemeinen, oder rücksichtlich einer besonderen Bahn) eintreten zu lassen, wenn eine solche Aenderung mit Rücksicht auf die gemachten Erfahrungen, die Fortschritte in der Konstruktion des Oberbaues und im Maschinenwesen, und die Beschaffenheit gewisser Lokomotive sich als rathlich und wünschenswerth darstellen sollte.

§. 7.

Aenderungen der Fahrordnung und der Tarife, so wie Aenderungen in den Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr sind 14 Tage früher, als sie in Wirksamkeit zu treten haben, zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Auch die, durch unvorhergesehene Ereignisse etwa für eine Zeit nothwendige, gänzliche, oder theilweise Sperrung der Aufnahme ist öffentlich kund zu machen.

§. 8.

Die Eisenbahnunternehmungen sind verpflichtet, alle Personen, welche die Aufnahmebedingungen erfüllen, und alle unter den festgesetzten Bedingungen der Bahn übergebenen Sachen, soweit es die Betriebsmittel möglich machen, und nicht ganz unvorhergesehene und unabwendbare Störungen eintreten, auch zu gehöriger Zeit wirklich zu befördern.

§. 9.

Bloß diejenigen Personen, welche sich im Zustande der Trunkenheit befinden, durch Verletzung des Anstandes den Mitreisenden ein Aergerniß geben, den durch Sicherheits-Rücksichten gebotenen Anordnungen des Aufsichts- und Zugbegleitungspersonales sich nicht fügen wollen, oder welche mit auffallenden äußeren Merkmalen einer bedenklichen Krankheit behaftet sind, oder deren Zustand den Mitreisenden offenbar beschwerlich fallen muß, können von der Aufnahme und beziehungsweise von der weiteren Fahrt ausgeschlossen werden.

Doch bleibt es den Unternehmungen unbenommen, auch die zuletzt erwähnten 2 Klassen von Individuen zu befördern, wenn die Beförderung in abgesonderten Räumen und nöthigenfalls unter Aufsicht stattfindet.

§. 10.

Unter welchen Modalitäten Sträflinge, oder in Verhaft oder Gewahrsam genommene, oder unter polizeiliche Aufsicht gestellte Personen sammt dem dieselben begleitenden Aufsichtspersonale auf Eisenbahnen befördert werden müssen, wird durch besondere gesetzliche Vorschriften bestimmt.

§. 11.

W każdym dworcu kolei i na każdej stacyi, gdzie się podrózných przyjmuje, winny się znajdować w lokalnościach, przeznaczonych do przyjmowania pasażerów, książki należycie paginowane, opatrzone pieczęcią dyrekcji kierującej ruchem, wyciśniętą na szpagacie przewleczonym przez pojedyncze karty, w które podróżni wpisująć mogą zażalenia swoje, z dołożeniem nazwiska, stanu zamieszkania zażalającego się.

§. 12.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych winny mieć staranie o to, ażeby rzeczy przyjęte do przewozu, uchronione były w czasie transportu od wpływów szkodliwych.

Części do sztuk ogniowych należące, preparaty piorunujące, proch do strzelania i materyje eksplodujące, wyłączone są od przewozu pociągami osobowemi.

Także kapsułki zapalne, zapalki frykcyjne i inne dREWienka palne, tudzież wszelkie materyje zajmujące się łatwo przez tarcie, jakoteż płyny, które przez wycieknięcie, a w ogóle rzeczy, które swą właściwością innym przedmiotom szkodliwemi stać się mogą, nie wolno przeselać pociągami osobowemi, jak tylko wyjątkowo i jedynie z zachowaniem szczególnych przepisów w tej mierze istniejących. Oprócz tego wolno takie rzeczy przewozić tylko pociągami ciężarowemi; takowe oddawać należy na kolej z deklaracją dokładną, osobno od innych rzeczy i z osobnemi listami frachtowemi i przy ich transporcie zachować należy w ogóle wszystkie potrzebne ostrożności.

§. 13.

Broni nabitej w powszechności pod żadnym pozorem nie wolno ani brać z sobą, ani też przeselać koleją. Konduktorowie mają prawo przejrzania broni na kolej oddanej lub z sobą wziętej.

Przy transporcie osób wojskowych, zandarmów i innych organów bezpieczeństwa, kiedy żołnierze wraz z innymi podróżnymi jeden i ten sam wóz zajmować muszą, winien komendant ich, zaraz przed wsiadaniem w obecności urzędników, czynnych około ruchu kolei, dać przekonanie przez wepchnięcie stempla w rurę, że broń nie jest nabitą.

Przy większych zaś transportach wojska, dla których zamówione zostaną osobne pociągi lub zupełnie oddzielne wagony, organa czynne około ruchu kolei nie powinny się wdawać w dochodzenie czy broń jest nabitą lub nie; należy przeciwnie pozostawić wyłącznie rozporządzeniu władzy wojskowej, której to dotyczy, w jakim stanie znajdować się winna broń takich transportów w czasie przewozu koleją żelazną.

§. 11.

In jedem Bahnhose und auf jeder Aufnahmestazion sind in den Aufnahmestationen für Passagiere gehörig paginirte, mit dem Siegel der Betriebsdirektion auf dem durch die einzelnen Blätter durchgezogenen Bindfaden versehene Beschwerdebücher aufzulegen, in welchen von den Reisenden allfällige Beschwerden, unter Angabe des Namens, Standes und Wohnortes des Beschwerdeführers eingetragen werden können.

§. 12.

Die Eisenbahnunternehmungen haben Vorsorge zu treffen, daß zur Beförderung übernommene Güter während des Transportes vor schädlichen Einflüssen gehörig verwahrt werden.

Feuerwerkskörper, Knallpräparate, Schießpulver und explodirende Stoffe sind von der Beförderung mit Personenzügen ausgeschlossen.

Auch Zündhütchen, Reib- und Zündhölzchen und andere durch Reibung leicht entzündliche Stoffe, dann Flüssigkeiten, die durch Ausrinnen, oder überhaupt Sachen, die durch ihre Beschaffenheit anderen Gegenständen verderblich werden könnten, dürfen bloß mit Beobachtung der dießfalls vorgezeichneten besonderen Vorsichten und bloß ausnahmsweise mit Personenzügen befördert werden. Außerdem ist die Beförderung solcher Gegenstände nur bloß mit den Lastzügen gestattet; sie sind unter einer genauen Erklärung abgefordert von anderen Sachen und mit eigenen Frachtbriefen aufzugeben, und es müssen bei deren Versendung überhaupt alle nöthigen Vorsichten angewendet werden.

§. 13.

Geladene Gewehre dürfen in der Regel unter keinerlei Vorwände mitgenommen oder sonst auf der Bahn befördert werden. Die Kondukteure sind befugt, die aufgegebenen oder mitgenommenen Gewehre zu untersuchen.

Bei Beförderung von Militärpersonen, Gensd'armen oder sonstigen Sicherheitsorganen, bei welchen die Mannschaft mit anderen Reisenden einen und denselben Wagen einnehmen muß, hat der Kommandant derselben unmittelbar vor dem Einsteigen in Gegenwart eines Betriebsbeamten durch Einstoßen des Ladestoßes in den Lauf die Ueberzeugung zu geben, daß die Gewehre ungeladen sind.

Bei größeren Militärtransporten aber, für welche eigene Trains, oder doch ganz abgeforderte Waggonn bestellt werden, ist auf eine Untersuchung, ob die Gewehre sich in geladenem oder in ungeladenem Zustande befinden, von Seite der Betriebsorgane nicht zu dringen, und es muß lediglich der Anordnung der betreffenden Militärbehörde anheimgestellt bleiben, in welchem Zustande sich die Gewehre solcher Transporte während der Fahrt auf der Eisenbahn befinden sollen.

§. 14.

e) Instrukcja dla urzędników i służby.

Instrukcje, w które zaopatrzeni być mają urzędnicy i służby, ustanowieni do pełnienia czynności około ruchu kolei, winny leżeć gotowe do przejrzania dla każdego w każdym dworcu kolei i na każdej stacyi, gdzie się podróźnych przyjmuje.

§. 15.

Osoby ustanowione przez przedsiębiorstwo, mające styczności z publicznością, obowiązane są obchodzić się z nią przyzwoicie i skromnie.

Ci, którzy są przeznaczeni do strażowania kolei, równie jak ci, co do znoszenia się z publicznością są postanowieni, winni są pełnić służbę w sukni służbowej lub odznaczać się szczególnem jakim znamieniem.

§. 16.

f) O przerwach w ruchu kolei i wypadkach.

Jeżeli przez wydarzenia elementarne, lub inne nadzwyczajne zdarzenia, przerwana zostanie regularność ruchu, lub obrót zupełnie ustanie, wówczas dyrekcye kierujące czynnościami ruchu winny starać się o to, ażeby z jak największym pośpiechem użyć środków należytych i poczynić kroki odpowiednie, prowadzące do tego, ażeby przyczynę przeszkody lub przerwy usunąć, a przeszkodę lub przerwę ile możności sprawić jak najkrótszą.

Jeżeli w takich wypadkach zachodzą okoliczności tego rodzaju, iż miejscami poczta i podróżni na kolei przewożeni być nie mogą, natenczas dyrekcye około czynności ruchu obowiązane starać się według możności, ażeby pocztę i podróźnych w inny sposób dalej przewieźć.

Jak dalece w takim razie zwrócona być winna zapłacona cena jazdy, i kto ponosić winien koszt dalszego przewozu, o tem stanowią warunki przyjmowania i przepisy niniejszego prawa co do odpowiedzialności przedsiębiorstw kolei żelaznych.

§. 17.

Przedsiębiorstwa kolei i dyrekcye obowiązane są przy prowadzeniu ruchu, używać wszelkich środków, jakie tylko podają na rękę doświadczenie i umiejętność, ażeby ustrzedz nieszczęścia i zapobiedz takowemu.

§. 18.

Gdyby pomimo tego wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, wówczas wszystkie osoby, ustanowione przy kolei, obowiązane są pod ciężką odpowiedzialnością, według możności przyjść w pomoc nieszczęśliwym i użyć wszelkich środków, ażeby nieszczęściu i jego dalszemu postępowi, o ile tylko można, tamę położyć.

§. 14.

e) Instruktion der Beamten und Diener.

Diese Instruktionen, mit denen die zur Besorgung des Bahnbetriebes anzustellenden Beamten und Diener (§. 3) versehen seyn müssen, haben in jedem Bahnhofe und auf jeder Aufnahmestazion zu Jedermanns Einsicht bereit zu liegen.

§. 15.

Die Angestellten einer Bahnunternehmung, welche mit dem Publikum verkehren, haben demselben stets mit Anstand und Bescheidenheit zu begegnen.

Sowohl jene, welche zur Bewachung der Bahn berufen sind, als auch die zum Verkehre mit dem Publikum Bestimmten, haben den Dienst jederzeit in der Diensteskleidung, oder mit einem besonderen Abzeichen versehen, zu verrichten.

§. 16.

f) Betriebsstörungen und Unglücksfälle.

Wenn durch Elementar-Ereignisse oder sonstige außerordentliche Vorkommnisse die Regelmäßigkeit des Verkehrs gestört, oder der Verkehr gänzlich unterbrochen wird, haben die Betriebsdirektionen dafür zu sorgen, daß mit der zulässigsten Beschleunigung die gehörigen Mittel ergriffen, und die entsprechenden Anstalten getroffen werden, welche geeignet sind, die Ursache der Störung oder Unterbrechung zu beseitigen, und die möglichste Abkürzung der Störung oder Unterbrechung zu erzielen.

Sind bei derlei Vorkommenheiten die Umstände von der Art, daß die Beförderung der Post und der Reisenden streckenweise auf der Bahn nicht ausführbar ist, so haben die Betriebsdirektionen nach Thunlichkeit für die anderweitige Beförderung der Post und der Reisenden Sorge zu tragen.

In wiefern in einem solchen Falle eine Zurückzahlung des erlegten Fahrpreises stattzufinden, und wer die Kosten der Weiterbeförderung zu tragen habe, ist nach den Aufnahmbestimmungen und nach den Vorschriften dieses Gesetzes über die Haftung der Betriebsunternehmungen zu beurtheilen.

§. 17.

Die Betriebsunternehmungen und Direktionen sind verpflichtet, alle Mittel, welche Erfahrung und Wissenschaft an die Hand geben, bei dem Betriebe anzuwenden, um Unglücksfälle zu verhüten und denselben vorzubeugen.

§. 18.

Sollte sich dessenungeachtet ein Unglücksfall ereignen, so sind alle Angestellten der Bahn unter strenger Verantwortung verpflichtet, den Verunglückten nach Möglichkeit die nöthige Hilfe angedeihen zu lassen und alle Mittel anzuwenden, um dem erfolgten Uebel und dessen weiterer Verbreitung möglichst Einhalt zu thun.

§. 19.

g) O odpowiedzialności,

Przedsiębiorstwa ruchu odpowiedzialni są za uszkodzenia osób i rzeczy, zrządzone tak przez własną winę, jakoteż przez winę swych urzędników:

1. w myśl przyjętego zobowiązania, i stosownie do osobnych rozporządzeń prawnych, co do teyże odpowiedzialności obowiązujących;

2. w braku takowych, według postanowień powsz. księgi ust. cywil. o wynagrodzeniu szkody.

§. 20.

Przedsiębiorstwa odpowiadają za wystawienie i utrzymywanie wszystkich przyrządów, które według uznania właściwych władz politycznych, tak co się tycze dróg, mostów, przechodów, przewozów, ogrodzeń i t. p., lub co do innych budynków przez prowadzenie i czynności kolei stały się potrzebnymi.

§. 21.

h) O usposobieniu lokomotywów.

Lokomotywy, mające być użytymi na kolejach żelaznych, wtedy dopiero mogą odbywać czynność na kolei, kiedy poddane zostały pod rozpoznanie techniczno-politycznej komisji, złożonej z urzędników inspekcji jeneralnej (§. 75) władzy bezpieczeństwa, tudzież technika, przybranego przez tęż władzę, i w skutku tego rozpoznania uznane zostały za odpowiednie. W ogólności trzymać się należy obowiązujących równoczesnych powszechnych o bezpieczeństwie przepisów.

§. 22.

i) Wozy dla osób i rzeczy.

Wszystkie wozy dla osób winny być zaopatrzone sprężynami odpowiedniami i elastycznymi buforami (odbijaczami); winny być także w ostatniej klasie opatrzone oknami, otwierać się powinny ze środka bez wszelkiej trudności; wszelako przy wozach mających drzwi po dłuższej stronie, winny się znajdować przy nich zamknięcia podwójne.

Kiedy się jazda odbywa w nocy, lub w ciemności, należy stosownie oświetlić wnętrze wszystkich wagonów osobowych.

§. 23.

Na każdym wozie do transportu rzeczy przeznaczonym, należy w sposób widoczny i trwałe oznaczyć jego własny ciężar, równie jak ciężar, jakim obciążony być może.

§. 24.

Oprócz regularnych, po każdym przewozie nastąpić mających rewizyj wozów transportowych, obowiązane są dyrekcje rewidować peryjodycznie wozy

§. 19.

g. Haftung.

Die Betriebsunternehmungen haften für die durch eigenes, oder durch Verschulden ihrer Beamten und Diener an Personen und Sachen zugefügten Beschädigungen:

1. im Sinne der eingegangenen Verbindlichkeiten und nach den über diese Haftung bestehenden besonderen gesetzlichen Anordnungen;
2. in Ermanglung solcher nach den Bestimmungen des allgem. bürgerlichen Gesetzbuches über Schadenersatz.

§. 20.

Die Betriebsunternehmungen haften für die Herstellung und Erhaltung aller Anlagen, welche nach dem Erkenntniße der kompetenten politischen Behörde an Wegen, Brücken, Durchlässen, Ueberfahrten, Einfriedungen u. s. w., oder sonstigen Bauten durch die Anlage und den Betrieb der Bahn nothwendig geworden sind.

§. 21.

b) Beschaffenheit der Lokomotive.

Die auf Eisenbahnen zu verwendenden Lokomotive dürfen erst dann in Betrieb gesetzt werden, nachdem sie der technisch-polizeilichen Prüfung von einer aus Beamten der General-Inspektion (§. 75), der Sicherheitsbehörde und eines von der letzteren beizuziehenden Technikers bestehenden Kommission unterworfen, und in Folge dieser Prüfung für zulässig befunden worden sind. Ueberhaupt ist sich an die allgemeinen jeweiligen Sicherheits-Bestimmungen zu halten.

§. 22.

i) Personen- und Güterwagen.

Alle Personenwagen sollen mit entsprechenden Federn und elastischen Buffern versehen seyn; dieselben müssen selbst in der mindesten Klasse mit Fenstern verwahrt, von Innen ohne große Beschwerde zu eröffnen, jedoch bei Wagen mit Thüren an der Längenseite mit einem doppelten Verschlusse verwahrt seyn.

Bei Nacht- oder anderen Fahrten in der Dunkelheit ist das Innere sämtlicher Personenwaggons angemessen zu beleuchten.

§. 23.

An jedem Güterwagen ist das eigene Gewicht desselben, sowie das Gewicht, mit welchem derselbe beladen werden darf, sichtbar und dauerhaft zu bezeichnen.

§. 24.

Außer der nach jeder Fahrt stattfindenden regelmäßigen Untersuchung der Transportwagen, sind die Betriebs-Direktionen zur periodischen Revision der Transport-

transportowe, przyczem koła i pokłady zdjęć należy; winny są także prowadzić o tej czynności rejestra, z których dokładną wiadomość powziąć można o czasie, kiedy rewizya była przedsięwziętą, tudzież o stanie, w jakim znalezione były, i o reperacyi na nich zarządzonej.

Dla tego każdy wóz winien być naznaczony liczbą porządkową.

§. 25.

k) O zestawieniu pociągów.

Nawet w stosunkach, z położenia i gruntu miejscowości pomyślnych, nie może iść więcej jak 200 osi w jednym pociągu z szybkością, przeznaczoną dla pociągów ciężarowych nie więcej zaś jak 100 osi z szybkością wyznaczoną dla pociągów osobowych.

§. 26.

Przy każdym pociągu powinna się znajdować liczba przepisana instrukcją silnie działających hamulców ze względu na pochyłości kolei i ładunek pociągu.

§. 27.

Przy każdym pociągu należy przez wzgląd na bezpieczeństwo, stosownie zestawiać wozy osobowe i ciężarowe. Między maszyną a pierwszym wozem osobowym powinien się znajdować najmniej jeden wóz nie mający osób.

Po dokonaniem zestawienia pociągu, należy uczynić rewizyę jego według instrukcyi.

Drzewo podłużne nie może być w żadnym razie transportowane tym samym pociągiem.

§. 28.

Tender (wóz zasobowy) musi się znajdować na czele pociągu, wyjąwszy w razie potrzeby. Tylko w razach potrzeby wolno odstąpić od tego przepisu; wtenczas wolno jechać tylko z połową szybkości oznaczonej w §. 6.

§. 29.

Z reguły tender nie powinien poprzedzać lokomotywu; a to tylko wyjątkowo stać się może, jeżeli lokomotyw pomocniczy wysłany zostanie naprzeciw pociągu, tudzież przy pociągach używanych do pracy, przy rewizyi kolei, w dworcach kolei żelaznej, przy grzaniu kotła lokomotywowego.

§. 30.

Bez szczególnego pozwolenia nie wolno, oprócz osób ze służby do tego przeznaczonych, nikomu jechać na lokomotywie.

§. 31.

Nie dozwala się w bezpośrednim związku z pociągami, któremi jadą osoby, suwać naprzód wozu transportowego dla złamania gołoledzi, lub pługu do odgarnywania śniegu.

wagen, wobei auch die Räder und Lager abgenommen werden müssen, verpflichtet und gehalten, hierüber Register zu führen, aus welchen die Zeit der stattgefundenen Revision, der jedesmalige vorgefundene Zustand und die vorgenommenen Reparaturen deutlich ersehen werden können.

Jeder Wagen muß deshalb mit einer Ordnungszahl bezeichnet seyn.

§. 25.

k) Zusammenstellung der Züge.

Selbst bei günstigen Terrainverhältnissen dürfen bei Anwendung der Lastzugsgeschwindigkeit nicht mehr als 200, bei Anwendung der Personenzugsgeschwindigkeit nicht mehr als 100 Achsen in einem Zuge gehen.

§. 26.

Bei jedem Zuge muß mit Rücksicht auf die Neigung der Bahn und die Belastung des Zuges, die instruktionsmäßig vorgeschriebene Anzahl kräftig wirkender Bremsen-
vorrichtungen vorhanden seyn.

§. 27.

Bei jedem Zuge müssen die Personen- und Lastwagen mit Rücksicht auf die Sicherheit angemessen gereiht werden. Zwischen der Maschine und dem ersten Personewagen muß wenigstens Ein Wagen ohne Personen eingeschaltet werden.

Nach der geschenehen Zusammenstellung des Zuges hat jedesmal die instruktionsmäßige Revision desselben stattzufinden.

Langholz darf nie mit Personen in demselben Zuge befördert werden.

§. 28.

Die arbeitende Maschine muß, Nothfälle ausgenommen, sich an der Spitze des Zuges befinden. Nur im Nothfalle ist das Gegentheil gestattet, dann darf höchstens aber nur die halbe, im §. 6 bezeichnete Geschwindigkeit angewendet werden.

§. 29.

Der Tender darf der Lokomotive in der Regel nicht vorangehen; und bloß ausnahmsweise kann dieß stattfinden, wenn eine Hilfslokomotive einem ankommenden Zuge entgegen gesandt wird: bei Arbeitszügen, Bahnrevisionen, auf den Bahnhöfen und beim Speisen des Lokomotivkessels.

§. 30.

Ohne spezielle Erlaubniß darf außer dem hierzu dienlich berufenen Personale Niemand auf der Lokomotive mitfahren.

§. 31.

Das Vorausschieben eines Transportwagens zum Brechen des Glatteises, oder eines Schneepfluges zum Fortschaffen des Schnees ist in unmittelbarer Verbindung mit Zügen, mittelst welchen Personen befördert werden, nicht gestattet.

§. 32.

1) O ostrożnościach podczas jazdy.

Jeżeli odjeżdża kilka pociągów jeden po drugim z tej samej stacji w tym samym kierunku, natenczas pociąg osobowy nie może za pociągiem ciężarowym następować jak po upłynieniu 15 minut; pociąg ciężarowy za pociągiem osobowym dopiero w 10 minut, pociąg ciężarowy za pociągiem osobowym dopiero w 5 minut po odejściu poprzedzającego.

W czasie jazdy nie mogą się zbliżyć pociągi do siebie na mniejszą odległość jak 500 sążni.

Strażnicy kolei mają szczególny obowiązek baczenia na to, aby rzeczona odległość zachowaną była.

§. 33.

Oznaczone będą w instrukcyi przypadki, w których dozwolona w powszechności szybkość jazdy pociągu, stosownie zmniejszona być winna, lub pociąg zastanowiony być ma.

§. 34.

Czas stracony nie może być powetowany przez pomnożenie szybkości nad miarę wytkniętą w §. 6.

§. 35.

Jeżeli znajduje się na kolei podwójny tór do jeżdżenia, wówczas pociągi jeździć winny zawsze po torach leżących po prawej stronie kierunku, w którym pociąg idzie. Porządku tego jak najściślej przestrzegać należy. Wyjątek tylko wtedy ma miejsce, jeżeli zażąda się maszyny pomocniczej, należącej do pociągu na kolei znajdującego się.

§. 36.

Jeżeli kolej ma tylko tór pojedynczy i tylko miejscami do wymijania w podwójny jest zaopatrzona, wówczas pociąg mający tór wyboczny po prawej ręce, jechać musi po tymże, gdy tymczasem drugi pociąg zostaje na głównym torze kolei.

Wyjątki od tego przepisu dozwolone być mogą tylko na stacjach w wymijania opatrzonych, w miarę przepisu szczególnego, mającego się udzielić strażnikom kolejowym.

§. 37.

Pociągi osobne tak należy urządzić, iżby przez takowe nie był przeszkodzony bieg regularnych pociągów osobowych. O mającem nastąpić odejściu takich pociągów, należy uwiadomić wszystkich strażników kolei.

§. 32.

1) Vorschriften bei der Fahrt.

Wenn mehrere Züge nach einander von Einer Station nach derselben Richtung abfahren, darf ein Personenzug einem Güterzuge erst 15 Minuten, ein Personenzug einem anderen Personenzuge erst 10 Minuten, ein Güterzug einem Personenzuge erst 5 Minuten nach der Abfahrt des vorangehenden Zuges folgen.

Auch dürfen sich die Züge während der Fahrt einander nicht auf geringere Entfernung als 500 Klafter nähern.

Die Bahnwächter sind insbesondere verpflichtet, auf das richtige Zubehalten dieses Zwischenraumes einzuwirken.

§. 33.

Die Fälle, in welchen die im Allgemeinen erlaubte Fahrgeschwindigkeit eines Zuges angemessen zu verringern, oder ein Zug gänzlich anzuhalten ist, werden in der Instruktion festgesetzt.

§. 34.

Verlorene Zeit darf nicht etwa durch Vermehrung der Geschwindigkeit über das im §. 6 erwähnte Maß hereingebracht werden.

§. 35.

Wenn die Bahn ein doppeltes fahrbares Geleise hat, so sollen die Züge immer das in der Richtung des Zuges rechts liegende Geleise befahren. Diese Ordnung muß strenge aufrecht erhalten werden. Eine Ausnahme ist bloß dann gestattet wenn eine Hilfsmaschine von einem auf der Bahn befindlichen Zuge gerufen wird.

§. 36.

Wenn die Bahn bloß Ein Geleise hat, und bloß mit Doppelstrecken zum Ausweichen versehen ist, muß immer derjenige Zug, welcher das Nebengeleise zur rechten Hand hat, letzteres Geleise befahren, während der andere Zug auf dem Hauptgeleise bleibt.

Ausnahmen hievon sind bloß auf den Ausweichen der Stationen nach Maßgabe der den Bahnwächtern zu ertheilenden besonderen Vorschrift zulässig.

§. 37.

Extrazüge sind so einzurichten, daß durch dieselben der Gang der regelmäßigen Personenzüge nicht gestört wird. Vom Stattfinden solcher müssen vor deren Abgange alle Wächter der Bahn verständiget werden.

§. 38.

Pojedyncze maszyny jadące koleją, uważać należy także pod względem przepisanej szybkości jazdy (§. 6) za pociągi osobne.

Wyjątki co do tejże szybkości jazdy, dozwolone są tylko przy próbach, zarządzonych przez komisję.

§. 39.

Personale towarzyszące pociągowi i przeznaczone do nadzoru takowego, winno otrzymać takie miejsce, ażeby podczas jazdy ze skutkiem doglądać mogło pociągu i sygnały rozpoznawać.

§. 40.

Na każdej większej stacyi powinien się znajdować zegar, łatwo widzialny, który podczas ciemności oświetlony być winien. Wszystkie budki strażników od kolei powinny być zaopatrzone w zegary, uregulowane według jednego zegaru normalnego.

Każdy kierujący lokomotywem winien podczas służby ciągle nosić przy sobie zegarek kieszonkowy, uregulowany w sposób wyżej rzeczony.

§. 41.

m) O strzeżeniu kolei i sygnałach.

Kolej musi być należycie ogrodzona w tych miejscach, w których to dla uniknienia nieszczęśliwych wypadków ze strony władz szczególnie jest nakazanem.

Przechody winny być opatrzone mocnymi baryjerami, w oddaleniu najmniej 12 stóp od środka najbliższego toru kolei.

Najmniej 5 minut przed nadejściem pociągu, należy zamknąć baryjery dróg przechodnich.

Na 10 minut przed oczekiwaniem nadejściem pociągu nie wolno trzód przepędzać przez kolej.

Jak dalece przechody przez kolej także oświetlone być mają, rozporządzeniem zostanie stosownie do miejscowości.

§. 42.

Co się tycze rewizyi kolei i pilnowania wymian, strażnicy postępować winni podług instrukcyi.

§. 43.

Każdy pociąg, po którym w krótkim czasie inny ma nastąpić, winien mieć sygnał, oznaczający tęż okoliczność.

§. 44.

Kolej powinna być zaopatrzona znakami oddzielającymi, które pociąg łatwo rozpoznać może. W punktach spadków należy postawić znaki, na których wyraźnie spostrzedz można stosunki wysokości do długości.

§. 38.

Einzelne auf der Bahn verkehrende Maschinen sind der Regel nach als Extrazüge auch in Bezug auf die festgesetzte Fahrgeschwindigkeit (§. 6) zu behandeln.

Ausnahmen in letzterer Beziehung sind bloß bei kommissionellen Proben der Maschinen gestattet.

§. 39.

Das zur Beaufsichtigung des Zuges bestimmte Begleitungspersonale muß während der Fahrt einen zur wirksamen Beaufsichtigung des Zuges und zum Behufe der Erkennung der Signale angemessenen Platz erhalten.

§. 40.

Auf jeder größeren Station soll eine leicht sichtliche, in der Dunkelheit zu beleuchtende Uhr vorhanden seyn. Jedes Bahnwächterhaus ist mit einer Uhr zu versehen, welche nach einer Normaluhr zu reguliren ist.

Jeder Lokomotivführer muß im Dienste fortwährend eine auf solche Weise regulirte Taschenuhr bei sich tragen.

§. 41.

m) Bewachung der Bahn und Signale.

Die Bahn muß dort, wo es zur Verhütung von Unglücksfällen von der Behörde insbesondere vorgeschrieben wird, gehörig eingefriedet werden.

Die Uebergänge sind mit starken Barrieren in einer Entfernung von mindestens 12 Fuß von der Mitte des nächst liegenden Bahngleises zu versehen.

Mindestens 5 Minuten vor dem Eintreffen des Zuges werden die Barrieren der Wegeübergänge geschlossen.

10 Minuten vor dem erwarteten Eintreffen des Zuges dürfen Herden nicht mehr über die Bahn getrieben werden.

In wiefern die Uebergänge über die Bahn auch erleuchtet werden müssen, wird nach den Ortsverhältnissen besonders festgesetzt.

§. 42.

Die Untersuchung der Bahn durch die Bahnwächter, und die Ueberwachung der Wechsel durch dieselben, hat im Sinne einer Instrukzion zu geschehen.

§. 43.

Jeder Zug, welchem ein anderer in kurzer Zeit folgen soll, muß mit einem diesen Umstand anzeigenden Signale versehen seyn.

§. 44.

Die Bahn ist mit Abtheilungszeichen zu versehen, welche vom Zuge aus deutlich zu erkennen sind. Ebenso sind an den Wechelpunkten der Gefälle Zeichen aufzustellen, an denen die Verhältnisse der Höhen zu den Längen deutlich zu ersehen sind.

§. 45.

Te części kolei, po których albo nigdy, albo tylko czasami jeździć można z szybkością wyrażoną w §. 6, należy oznaczyć sygnałami, co do tego niewątpliwymi, które z pociągu łatwo dostrzedz można.

§. 46.

Na każdym pociągu, jadącym w ciemności, powinny się znajdować zewnętrzne latarnie, nie tylko dla tego, ażeby poznać można kierunek pociągu, lecz także i dla tego, ażeby personale czynne przy pociągu dostrzedz mogło, gdyby się część pociągu oddzieliła.

§. 47.

Wszelkie poruszania lokomotywów na kolei, winny być należycie sygnalizowane.

Pociągi robocze powinny najmniej $\frac{1}{4}$ godziny przed nadejściem najrychlejszego oczekiwanego innego pociągu ustąpić z toru, po którym tenże jedzie.

§. 48.

Nie dozwala się takich wymian dla pociągów przechodnich, przy których, jeżeli nie są należycie ustawione pociągi, z szyn wyjść mogą.

Przy wymianach pociągów przechodnich należy umieścić takie znaki, żeby w dzień i w ciemności poznać można, który tor otwarty jest dla pociągu.

§. 49.

Należy zaprowadzić takie urządzenia, ażeby personale towarzyszące pociągowi, z maszynistą w każdej chwili w należytej zostawało komunikacji, i ażeby przedsiębrać można sygnały wspomniane w §. 50 aż włącznie do §. 54.

§. 50.

Strażnicy od kolei powinni być w możności dawania sygnałów w sposób niewątpliwy:

- a) iż bezpiecznej jeździe po kolei nie stoi w drodze żadna przeszkoda;
- b) iż należy jechać zwolna;
- c) iż zupełnie zastanowić należy.

§. 51.

Personale towarzyszące pociągowi, powinno być w możności dawania znaków do zastanowienia lub powolnego jechania.

§. 52.

Kierujący lokomotywem powinien być w możności dawania znaków baczności, tudzież znaków do przyciągnięcia lub spuszczenia hamulca.

§. 45.

Diejenigen Strecken, welche gar nie oder bloß zeitweise mit der im §. 6 festgesetzten größten Geschwindigkeit befahren werden dürfen, sind als solche durch unzweifelhafteste, vom Zuge aus leicht sichtbare Signale zu bezeichnen.

§. 46.

An jedem sich im Dunkeln bewegenden Zuge müssen von Außen Laternen angebracht seyn, die es möglich machen, damit sowohl die Richtung des Zuges zu erkennen, als auch eine allenfällige Abtrennung eines Theiles des Zuges von dem Zugspersonale leicht zu bemerken ist.

§. 47.

Alle Bewegungen der Lokomotive auf der Bahn müssen gehörig signalisirt werden.

Arbeitszüge müssen wenigstens $\frac{1}{4}$ Stunde vor der erwarteten frühesten Ankunft eines anderen Zuges das von diesem befahrene Geleise verlassen.

§. 48.

Wechsel für durchgehende Züge, bei welchen, wenn sie nicht richtig gestellt sind, die Züge aus dem Geleise kommen können, sind nicht zulässig.

An den Wechsellern der durchgehenden Züge müssen solche Zeichen angebracht werden, daß sowohl beim Tage, als im Dunkeln zu erkennen ist, welches Geleise dem kommenden Zuge geöffnet ist.

§. 49.

Es müssen solche Einrichtungen getroffen werden, daß eine allezeit sichere Kommunikation zwischen dem Zugbegleitungs-personale mit dem Maschinisten und die in den §§. 50 bis inclusive 54 angegebene Signalisirung stattfinden kann.

§. 50.

Die Bahnwächter müssen dem herannahenden Zuge auf unzweideutige Art signalisiren können:

- a) daß der sicheren Befahrung der Bahn kein Hinderniß entgegenstehe;
- b) daß langsam gefahren, oder
- c) daß ganz still gehalten werden solle.

§. 51.

Das Zugbegleitungs-personale muß das Signal zum Halten oder Langsamfahren geben können.

§. 52.

Die Lokomotivführer müssen das Zeichen zum Achtgeben, Bremsenanziehen und Bremsenloslassen geben können.

§. 53.

Wzdłuż kolei, w obudwóch kierunkach, powinna być możność dawania znaków, aby pociąg nie odszedł, tudzież że odszedł pociąg z najbliższej stacyi, jako też żeby nadeszła maszyna do pomocy.

§. 54.

Musi być możność dawania wszystkich w powyższym paragrafie oznaczonych sygnałów, nawet wtenczas, gdyby nie było telegrafu, lub gdyby zachodziła jakowa w nim przeszkoda.

B. O obowiązkach urzędników i sług ustanowionych przy kolejach rządowych.

§. 55.

a) Kiedy ruch kolei stoi pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej.

Urzędnicy i słudzy przy kolejach żelaznych rządowych, stojących pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej, otrzymają od tejsze dokładne przepisy służbowe. Odpowiedzialnymi są za ściśle pełnienie niniejszej ustawy w ogólności, jakoteż swych instrukcyj służbowych w szczególności.

Wszelkie zaniedbanie lub przekroczenie tychże instrukcyj pociąga za sobą karę w drodze dyscyplinarnej (oddział *D.*), lub w drodze karnej, lub w jednej i drugiej. Oprócz tego odpowiedzialnym zostaje przekraczający instrukcyję za wszelką szkodę z tego wynikłą.

Urzędnicy i słudzy ustanowieni, winni są z wszelką ostrożnością baczyć na to, ażeby czynności kolei odbywały się w zupełnym porządku z regularnością i bezpieczeństwem; tudzież ażeby zapobiegać wypadkom nieszczęścia, chociażby przypadki, o które idzie, nie były pojedynczo przewidziane w instrukcyi służbowej.

§. 56.

Dalszy stosunek osób, ustanowionych przy kolejach żelaznych, zostających pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa do tejsze, uregulowany zostanie w porządku służbowym.

§. 57.

b) W razie wydzierżawienia kolei.

Jeżeli kolej nie zostaje pod bezpośrednim kierunkiem administracyi państwa, lecz wydzierżawiona jest osobie prywatnej lub towarzystwu prywatnemu, natenczas taż osoba prywatna lub towarzystwo prywatne, tudzież urzędnicy i słudzy, ustanowieni ze strony tychże osób, lub towarzystw prywatnych, mają na sobie, (nie uwłaczając wszakże w niczem stosunkom do administracyi państwa w kontrakcie przyjętym) wszystkie obowiązki i powinności, które w niniejszej ustawie w ogólności, a w szczególności w następującym oddziale włożone

§. 53.

Der Bahn entlang müssen nach beiden Richtungen wenigstens die Signale gegeben werden können, daß der Zug nicht abgehe, daß der Zug von der nächsten Station abgegangen sei, und daß eine Hilfsmaschine kommen solle.

§. 54.

Alle in den vorstehenden Paragraphen bezeichneten Signale müssen selbst dann, wenn kein Telegraph vorhanden, oder derselbe gestört ist, gegeben werden können.

B. Verpflichtungen der bei Staatsbahnen angestellten Beamten und Diener.

§. 55.

a) Bei dem unmittelbaren Betriebe der Bahn durch die Staats-Verwaltung.

Die Beamten und Diener der Staatsbahnen, deren Betrieb unmittelbar von der Staatsverwaltung geleitet wird, erhalten von derselben genaue Dienstesvorschriften. Sie sind für die genaue Befolgung dieses Gesetzes überhaupt, und ihrer Dienstesinstruktionen insbesondere verantwortlich.

Jede Vernachlässigung oder Uebertretung dieser Instruktion zieht eine Abndung im Disziplinarwege (Abtheilung D), oder im strafgerichtlichen Wege, oder in beiden Wegen zugleich nach sich. Nebstbei bleibt der Uebertreter der Instruktion auch noch für allen hierdurch verursachten Schaden verantwortlich.

Die angestellten Beamten und Diener sind verpflichtet, alle Vorsicht und Aufmerksamkeit anzuwenden, um die vollkommene Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Betriebes zu erhalten, und Unglücksfällen vorzubeugen, wenn auch die Fälle, um die es sich handelt, nicht einzeln in der Dienstesvorschrift vorgeesehen seyn sollten.

§. 56.

Das übrige Verhältniß der an den Staatsbahnen, welche unmittelbar von der Staatsverwaltung betrieben werden, Angestellten zur Staatsverwaltung wird durch eine Dienstesordnung geregelt werden.

§. 57.

b) Bei Verpachtung des Betriebes.

Wird an den Staatsbahnen der Betrieb nicht unmittelbar von der Staatsverwaltung geleitet, sondern ist dieser Betrieb einer Privatperson oder einem Privatvereine zur Beforgung überlassen, so haben diese Privatperson oder dieser Privatverein (unbeschadet des allenfälligen Vertragsverhältnisses zur Staatsverwaltung), so wie die von diesen Privatpersonen oder Vereinen angestellten Beamten und Diener, rücksichtlich des Bahnbetriebes, alle Verpflichtungen und Verbindlichkeiten, welche in diesem Gesetze überhaupt, und in der folgenden Abtheilung (C) insbesondere den Privat-

są na prywatne przedsiębiorstwa kolei żelaznych, tudzież na urzędników i służę przez takowe ustanowionych.

C. O obowiązkach prywatnych przedsiębiorstw kolei żelaznych, tudzież ich urzędników i służę.

§. 58.

a) O uzyskaniu koncesyi.

W jaki sposób uzyskać należy koncesyję na kolej żelazną prywatną, co w tej mierze wypełnić i wykazać potrzeba, pod jakimi okolicznościami na ten cel zawiązać się może towarzystwo w ogólności, a w szczególności towarzystwo na akcyje, wyłożone jest bliżej w ustawie o koncesyjach na koleje żelazne, tudzież w ustawach o stowarzyszeniach w ogólności i o stowarzyszeniach na akcyje w szczególności.

§. 59.

b) O ustanowieniu dyrekcji.

Każde stowarzyszenie prywatne, upoważnione należycie do prowadzenia kolei żelaznej, obowiązane jest dla kierowania temi czynnościami, ustanowić osobną dyrekcję i podać do wiadomości c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych, tudzież do wiadomości namiestnika, w którego okręgu znajduje się kolej żelazna lub części takowej, nazwiska osób, składających rzeczoną dyrekcję, niemniej tych, którzy w imieniu stowarzyszenia upoważnieni są do używania firmy. Taki sam obowiązek ma towarzystwo co do każdej zmiany, mogącej się wydarzyć w tym względzie.

§. 60.

Dyrekcya uważana jest względem administracyi państwa i publiczności za pełnomocnika stowarzyszenia, które za wszelkie czynności i zaniechania tejże dyrekcji odpowiada według praw cywilnych.

Oprócz tego odpowiedzialni są członkowie tejże dyrekcji osobiście jeszcze za wszystkie czynności i zaniechania, odnoszące się do prowadzenia ruchu kolei żelaznej.

§. 61.

c) O utrzymywaniu w ewidencyi urzędników i służę.

Wszelkie prywatne przedsiębiorstwo kolei żelaznej, a resp. dyrekcya jego obowiązana jest przedłożyć c. k. Ministerstwu handlu, przemysłu i budowli publicznych, tudzież namiestnikowi kraju koronnego, w którym się znajduje kolej lub części takowej, dokładny spis wszystkich przy kolei ustanowionych urzędników i służę, do czego formularz wydanym zostanie przez administracyję rządową, z dokładnem i sumiennem wypełnieniem wszystkich jego rubryk; równie też wszelką zmianę, jaka zajść może w stanie rzeczonych urzędników i służę,

eisenbahnunternehmungen und den von ihnen aufgestellten Beamten und Dienern auferlegt sind.

C. Verpflichtungen der Privateisenbahnunternehmungen, sowie ihrer Beamten und Diener.

§. 58.

a) Erwirkung der Konzession.

Auf welche Weise die Konzession zu einer Privateisenbahn erwirkt werde, was in dieser Beziehung zu erfüllen und auszuweisen sei, unter welchen Umständen zu diesem Behufe ein Verein überhaupt und ein Aktienverein insbesondere gebildet werden dürfe, ist in dem Eisenbahnkonzessionsgesetze, ferner in den Gesetzen über Vereine überhaupt und über Aktienvereine insbesondere näher auseinander gesetzt.

§. 59.

b) Aufstellung einer Direktion.

Jeder zum Betriebe einer Eisenbahn gehörig autorisirte Privatverein ist verpflichtet zur Leitung dieses Betriebes eine eigene Direktion aufzustellen, und die Personen, welche diese Direktion bilden, sowie jene, welche im Namen des Vereines zu firmiren ermächtigt sind, dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, sowie dem Statthalter, in dessen Bereich sich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke befindet, bekannt zu geben. Dieselbe Verpflichtung hat er rücksichtlich jeder dießfalls eintretenden Veränderung.

§. 60.

Die Direktion erscheint der Staatsverwaltung und dem Publikum gegenüber als Bevollmächtigter des Vereines, welcher für alle Handlungen und Unterlassungen dieser Direktion zivilrechtlich verantwortlich ist.

Nebstbei sind aber die Mitglieder dieser Direktion auch noch persönlich für alle, auf den Eisenbahnbetrieb Bezug habenden Handlungen und Unterlassungen verantwortlich.

§. 61.

c) Evidenzhaltung der Beamten und Diener.

Jede Privateisenbahn-Unternehmung und respektive die Direktion derselben ist verpflichtet, ein genaues Verzeichniß aller angestellten Beamten und Diener der Bahn, zu welchem das Formulare von der Staatsverwaltung hinausgegeben werden wird, unter genauer und verlässlicher Ausfüllung aller Rubriken desselben, dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten und dem Statthalter des Kronlandes, in welchem sich die Eisenbahn oder Eisenbahnstrecke befindet, vorzulegen, und auf gleiche Weise jede in dem Stande dieser Beamten und Diener sich ergebende Veränderung in

podawać w terminach peryjodycznych, które oznaczy Ministerstwo handlu, przemysłu i budowl publicznych, do wiadomości tegoż Ministerstwa i namiestnika.

§. 62.

d) O instrukcyi i obowiązkach urzędników i sług.

Między wszystkie klasy personalu czynnego około ruchu kolei, rozdzielić należy przepisy służbowe i instrukcyje, w których obowiązki na nich nałożone, tudzież przepisy udzielone za skazówkę do utrzymania porządku, regularności i bezpieczeństwa, dokładnie i okolicznie wyrażone być mają.

Należy także ogłosić osobne normale co do przymiotów, wymaganych do tej lub do owej kategorii służbowej.

Przedsiębiorstwo obowiązane jest wspomniane przepisy służbowe i normale, jeszcze przed ich zaprowadzeniem, przepisy zaś służbowe i instrukcyje już zaprowadzone przy wydaniu niniejszej ustawy w przeciągu miesiąca po jej ogłoszeniu, podać do wiadomości administracyi rządowej, a poczynionych przez nią ze względuw na dobro publiczne uwag przestrzegać i takowe wypełniać.

§. 63.

Przepisy w §. 55 wydane dla organów czynnych przy prowadzeniu ruchu kolei żelaznych, stojących pod bezpośrednim kierunkiem administracyi rządowej w celu powrócenia i utrzymania porządku i bezpieczeństwa w czynnościach, tudzież dla uniknienia nieszczęść, rozciągają się także do urzędników i sług, ustanowionych przy kolejach żelaznych prywatnych (lub przy kolejach rządowych, przez osoby prywatne w ruchu utrzymywanych).

W myśl §. 55, podlegają rzeczeni urzędnicy i słudzy surowej karze za wszelkie zaniedbanie służby lub przekroczenie instrukcyi i niniejszej ustawy, tudzież odpowiedzialnymi zostają za wszelką szkodę tym sposobem wyrządzoną.

§. 64.

e) O prowadzeniu rachunków.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych, obowiązane są prowadzić sciste i dokładne rachunki co do wszystkich gałęzi swej administracyi; wypełniać w tym względzie rozporządzenia, udzielone im ze względu na dobro publiczne przez c. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowl publicznych: tudzież dozwolić każdej chwili, żeby delegowani specyjalni z tegoż Ministerstwa urzędnicy przejrzeć mogli też rachunki, równie jak wszystkie inne jakiegokolwiek bądź akta i księgi, odnoszące się do czynności około ruchu kolei, nakoniec składać na żądanie ich wszelkie wykazy i objaśnienia.

periodischen, von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten festzusetzenden Fristen zur Kenntniß dieses Ministeriums und des Statthalters zu bringen.

§. 62.

d) Instrukzion und Verpflichtungen dieser Beamten und Diener.

Die verschiedenen Klassen des Betriebspersonales müssen mit Dienstesvorschriften und Instrukzionen bethellt werden, in welchen die ihnen obliegenden Pflichten, und die zur Erhaltung der Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Betriebes geeigneten zur Richtschnur erteilten Vorschriften, genau und umständlich zu bezeichnen sind.

Auch ist ein eigenes Normale über die Eigenschaften zu erlassen, welche für den einen oder den anderen Dienstposten erforderlich sind.

Diese Dienstesvorschriften und das eben erwähnte Normale sind von der Betriebsunternehmung noch vor ihrer Einführung (die bei Erlassung dieses Gesetzes aber bereits eingeführten Dienstesvorschriften und Instrukzionen binnen Einem Monate nach Kundmachung desselben) der Staatsverwaltung vorzulegen, und die von derselben aus öffentlichen Rücksichten hierüber etwa gemachten Erianerungen zu beachten und zu befolgen.

§. 63.

Die im §. 55 für die Betriebsorgane an den von der Staatsverwaltung selbst betriebenen Staatsseisenbahnen gegebenen Vorschriften zur Herstellung und Erhaltung der Ordnung und Sicherheit des Betriebes, sowie zur Abwendung von Unglücksfällen gelten auch für die an Privateisenbahnen (und an den von Privatpersonen betriebenen Staatsbahnen) angestellten Beamten und Diener.

Im Sinne des §. 55 ist auch jede Dienstesvernachlässigung oder Uebertretung der Instrukzion und dieses Gesetzes an diesen Beamten und Dienern strenge zu ahnden, und es bleiben dieselben nebstbei für allen hiedurch verursachten Schaden verantwortlich.

§. 64.

e) Rechnungsführung.

Die Privateisenbahn-Unternehmungen sind verpflichtet, über alle Theile ihrer Administration genaue und deutliche Rechnung zu führen, hierin die ihnen aus öffentlichen Rücksichten von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten zukommenden Befehle zu befolgen, sowie jederzeit den hiezu speziell beauftragten Abgeordneten dieses Ministeriums die Einsicht in diese Rechnungen, sowie in alle wie immer Namen habende Betriebsakten und Bücher zu gestatten, und alle von denselben etwa angesprochenen Ausweise zu liefern und Auskünfte zu erstatten.

§. 65.

f) O opłacaniu podatku.

Jak dalece od przedsiębiorstw kolei żelaznych prywatnych, lub od kapitałów, gruntów i budynków, na ten cel obróconych, podatki, stemple, lub inne opłaty składać należy, o tem stanowią dotyczące przepisy podatkowe.

§. 66.

g) O porządku jazdy, o taryfach i warunkach przyjmowania.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatne, obowiązane są ustanowiony przez nie porządek jazdy, taryfy, tudzież postanowienia względem obrotu osób i rzeczy (§. 4), przed ich ogłoszeniem równie jak przed każdą zmianą takowych, przedłożyć administracyi rządowej.

W szczególności administracyja rządowa moc ma, ze względem na istniejące prawa i z uwagi na dobro publiczne zniżyć żądania przesadzone w pozycjach taryfowych, uregulować porządek jazdy z uwagi na połączenie z innymi kolejami żelaznymi i oznaczyć, w jakim stanie środki ruchu znajdować się powinny.

§. 67.

Cokolwiek w §. 66 zarządzone jest względem taryfy w ogólności, rozciąga się także do należytości asekuracyjnych i innych należytości pobocznych, jakie przedsiębiorstwo kolei żelaznych ustanowi.

§. 68.

h) O przeważeniu poczty.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych obowiązane są przewozić pocztę bezpłatnie.

Warunki tegoż przewożenia, ustanowione będą przez c. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych, ze względem na okoliczności i stosunki czasowe.

Zakład pocztowy ma prawo używać własnych wagonów pocztowych i żądać od przedsiębiorstwa kolei żelaznej, aby bezpłatnie przewoziło nietylko te wagony, ale także urzędników i sług, przeselkom pocztowym towarzyszących, tudzież aby należycie przechowywało i strzegło pocztowe wagony w lokalnościach swoich.

§. 69.

i) O transportowaniu wojska.

Jeżeli do transportowania wojska lub efektów wojskowych, użytą być ma kolej żelazna, wówczas na wezwanie komendy wojskowej krajowej, korpusu wojskowego, lub wyższej jeszcze komendy wojskowej, albo c. k. Ministerstwa wojny, przedsiębiorstwo jest obowiązane natychmiast i przed wszystkimi innymi

§. 65.

f) Steuer-Eintrichtung.

In wiefern von den Privateisenbahn-Unternehmungen oder von den zu diesem Zwecke verwendeten Kapitalien, Grundstücken und Gebäuden eine Steuer, eine Stempel- oder sonstige Abgabe zu entrichten ist, wird in den dießfälligen Steuervorschriften festgesetzt.

§. 66.

g) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmebedingungen.

Die Privateisenbahn-Unternehmungen sind verpflichtet, die von ihnen festgesetzte Fahrordnung, die Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr (§. 4) vor ihrer Kundmachung, sowie jedesmal vor ihrer Abänderung der Staatsverwaltung vorzulegen.

Insbondere bleibt der Staatsverwaltung mit Rücksicht auf die bestehenden Rechte, die Befugniß, aus öffentlichen Rücksichten übertriebene Anforderungen in den Tariffägen zu mäßigen, mit Beachtung des Anschlusses an andere Eisenbahnen die Fahrordnung zu reguliren und die Beschaffenheit der Betriebsmittel festzusetzen.

§. 67.

Was in dem §. 66. von dem Tarife im Allgemeinen angeordnet worden ist, gilt auch für die von den Privateisenbahn-Unternehmungen festzusetzenden Assurance- und sonstigen Nebengebühren.

§. 68.

h) Beförderung der Post.

Die Eisenbahn-Unternehmungen sind zur unentgeltlichen Beförderung der Post verpflichtet.

Die Modalitäten dieser Beförderung werden mit Rücksicht auf die obwaltenden Umstände und Zeitverhältnisse von dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten festgesetzt.

Die Postanstalt ist berechtigt, sich eigener Postwaggonen zu bedienen, und die unentgeltliche Beförderung derselben, sowie der die Postsendungen begleitenden Diener und Beamten, und die gehörige Verwahrung und Beaufsichtigung dieser Waggonen in den Räumen der Eisenbahn-Unternehmung von der letzteren zu fordern.

§. 69.

i) Militärtransporte.

Wenn zur Beförderung von Truppen oder Militäreffekten von der Eisenbahn Gebrauch gemacht werden will, so ist auf Anordnung eines Militär-Landes-, eines Armeekorps- oder noch höheren Militärkommando, oder des k. k. Kriegsministeriums, die Unternehmung verpflichtet, der Militärverwaltung hierzu alle dienlichen Betriebsmittel

transportami stawić do dyspozycji administracji wojskowej wszelkie potrzebne środki transportu za stosownem wynagrodzeniem, które będzie ustanowione za wzajemnem porozumieniem, i które nie może nigdy przenosić zwykłych cen transportowych.

Gdyby przez taki transport przerwane zostały pociągi regularne, natenczas pocztę przesłać należy wraz z transportem wojskowym.

§. 70.

k) W czasie stanu oblężenia i wojny.

W czasie stanu oblężenia, równie jak w czasach wojny, władza do tego powołana ma prawo za stosownem wynagrodzeniem obrócić ruch kolei żelaznej wyłącznie lub w części na użytek wojenny, a nawet zastanowić go, o ile tego wymagają strategiczne lub inne względy wojskowe.

D. O dozorze i kontroli.

§. 71.

1. Ze strony dyrekcji kolei żelaznej.

Dozór bezpośredni nad urzędnikami i sługami kolei należy do dyrekcji kolei.

Dyrekcja ma na sobie obowiązek czuwania nad tem, żeby wszyscy urzędnicy i słudzy postępowali ściśle wedle swych instrukcyj, pełnili wiernie obowiązki swoje, tudzież ażeby przepisy prawne, wydane w celu bezpieczeństwa i porządku na kolei, należycie były przestrzegane.

§. 72.

Dyrekcja odpowiedzialną jest za wypełnienia powyżej rzeczzonego obowiązku.

Dyrekcja także ma prawo nakładać kary porządkowe i dyscyplinarne na urzędników i sług, przekraczających swój obowiązek, w miarę wydanych w tej mierze przepisów służbowych i instrukcyj.

§. 73.

2. Ze strony inspekcji jeneralnej.

Wyższy nadzór i kontrolę w celu utrzymania bezpieczeństwa i porządku w ruchu kolei żelaznych (tak przy kolejach rządowych jako też prywatnych) wykonywa inspekcja jeneralna kolei żelaznych, mająca na ten cel być ustanowioną i złożoną z inspektora jeneralnego i kilku podwładnych komisarzów, której zakres działania oznaczony zostanie osobną instrukcją służbową. Taż inspekcja jeneralna podlega wprost c. k. Ministerstwu handlu, przemysłu i budowl publicznych.

gegen eine angemessene, im wechselseitigen Einverständnisse festzusetzende Vergütung (welche jedoch die gewöhnlichen Tarifspreise niemals übersteigen darf) sogleich und mit Bevorzugung vor jedem anderweitigen Transporte, zur Verfügung zu stellen.

Sollten dadurch die regelmäßigen Züge unterbrochen werden, so ist die Post mit dem Militärtransportzüge zu befördern.

§. 70.

k) Im Belagerungszustande und in Kriegszeiten.

Im Belagerungszustande, sowie in Kriegszeiten steht der hiezu berufenen Militärbehörde das Recht zu, so weit es strategische oder sonst militärische Rücksichten gebieten, gegen angemessene Entschädigung den Bahnbetrieb ganz oder zum Theile zu militärischen Zwecken zu benützen, oder auch einzustellen.

D. Aufsicht und Kontrolle.

§. 71.

1. Von Seite der Bahndirektion.

Die unmittelbare Aufsicht über die Bahnbeamten und Diener steht der Bahndirektion selbst zu.

Dieselbe hat die Verpflichtung, darüber zu wachen, daß sämtliche Beamte und Diener ihre Instruktion genau befolgen, ihre Pflichten treu erfüllen, daß die zur Sicherheit und Ordnung des Betriebes erlassenen gesetzlichen Vorschriften gehörig beobachtet werden.

§. 72.

Die Direktion ist für die Erfüllung dieser Verbindlichkeit verantwortlich.

Derselben steht aber auch das Recht zu, gegen die ihre Pflicht verletzenden Beamten und Diener nach Maßgabe der dießfälligen Dienstvorschriften und Instruktionen, Ordnungs- und Disziplinarstrafen zu verhängen.

§. 73.

2. Von Seite der Generalinspektion.

Die höhere Aufsicht und Kontrolle zur Handhabung der Sicherheit und Ordnung des Betriebes der Eisenbahnen (u. z. sowohl bei Staats-, als bei Privatbahnen) wird von einer zu diesem Behufe aufzustellenden Generalinspektion der Eisenbahnen (einem Generalinspektor und den ihm untergeordneten Kommissären) ausgeübt, deren Wirkungskreis durch eine besondere Dienstinstruktion bestimmt ist. Diese Generalinspektion untersteht unmittelbar dem k. k. Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten.

§. 74.

a) W ogólności.

Inspekcja jeneralna obowiązana jest w ogólności czuwać starannie nad dokładnem wypełnieniem wszystkich odnoszących się do czynności około ruchu kolei żelaznej rozporządzeń prawnych, a szczególnie ustawy niniejszej, usuwać odkryte uchybienia i wady jak najspieszniej i sprawić, by winowajcy odebrali karę prawem wyznaczoną.

§. 75.

b) Co do stanu, w jakim się budowa kolei znajduje.

W szczególności zaś inspekcja jeneralna winna jest zwrócić uwagę swoją na stan, w jakim się znajdują budowa kolei, budynki i inne do kolei należące przyrządy i nalegać na dyrekcyjne kierujące ruchem kolei, a wedle okoliczności na przedsiębiorstwa kolei, ażeby wszelkie z jakiegokolwiek bądź przyczyny powstające, bezpieczeństwu i regularności ruchu zagrażające wady, uchybienia i uszkodzenia jak najspieszniej poprawione i do porządku przyprowadzone zostały.

§. 76.

c) Pod względem środków ruchu.

Również inspekcja jeneralna ma obowiązek czuwać nad stanem, w jakim się znajdują środki ruchu (cały *fundus instructus* ruchu), tudzież środki potrzebne do uniknienia nieszczęść, jakoteż do ratunku w razie takowych, ogólnie wszystkie w §. 2. wymienione przedmioty i nalegać na to, ażeby przedsiębiorstwa miały staranie o to, żeby przedmioty te zawsze w należytej ilości i w należytem stanie były pod ręką.

§. 77.

d) Pod względem porządku jazdy, taryf i postanowień co do obrotu osób i rzeczy.

Inspekcja jeneralna jest obowiązana baczyć na to, ażeby obwieszczony porządek jazdy, taryfy, i postanowienia co do obrotu osób i rzeczy, ściśle były zachowywane i wszelkie uzasadnione zażalenia w tym względzie jak najspieszniej były usunięte.

W razach przeszkody zachodzącej w ruchu kolei, lub w wydarzających się wypadkach nieszczęścia, inspekcja jeneralna ma prawo i obowiązek, żądania najspieszniejszej i najczynniejszej pomocy od przedsiębiorstwa (równie jak od wszystkich urzędników i sług przy kolei).

§. 78.

e) Pod względem urzędników i sług.

Inspekcja jeneralna ma także prawo i obowiązek doglądać czynności służbowych wszystkich urzędników i sług (tak przy kolejach rządowych jak prywa-

§. 74.

a) Im Allgemeinen.

Die Generalinspektion ist im Allgemeinen verpflichtet, die genaue Befolgung aller sich auf den Eisenbahnbetrieb beziehenden gesetzlichen Anordnungen, und insbesondere des gegenwärtigen Gesetzes sorgfältig zu überwachen, die entdeckten Gebrechen so schnell als möglich zu beseitigen, und die Veranlassung zu treffen, daß die Schuldtragenden der gesetzlichen Ahndung unterzogen werden.

§. 75.

b) In Betreff des Bauzustandes der Bahn.

Insbepondere hat die Generalinspektion ihr Augenmerk auf den Bauzustand der Bahn, der Bahngebäude und des anderen Bahnzugehöriges zu richten, und die Betriebsdirektionen oder nach Umständen die Betriebs-Unternehmungen zu verhalten, alle, aus was immer für Ursachen entstehenden, die Sicherheit und Regelmäßigkeit des Betriebes gefährdenden Mängel, Unvollkommenheiten und Schadhastigkeiten auf das Schleunigste zu verbessern und ordnungsmäßig herzustellen.

§. 76.

c) In Betreff der Betriebsmittel.

Auf gleiche Weise liegt der Generalinspektion die Verpflichtung ob, den Zustand der Betriebsmittel (des ganzen Betriebs-Fundus-instructus), sowie der zur Verhütung von Unglücksfällen, und zur Rettung beim Eintritte derselben, erforderlichen Mittel, überhaupt alle im §. 2 gedachten Gegenstände zu überwachen, und die Betriebs-Unternehmungen anzuhalten, dafür zu sorgen, daß diese Gegenstände stets in der gehörigen Menge und Qualität vorhanden seien.

§. 77.

d) In Betreff der Fahrordnung, der Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr.

Die Generalinspektion ist verpflichtet, dafür zu sorgen, daß die kundgemachte Fahrordnung, die Tarife und die Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr genau beobachtet, und alle gegründeten Beschwerden in dieser Beziehung mit thunlichster Beschleunigung behoben werden.

In Fällen von Störungen im Bahnbetriebe oder eingetretenen Unglücksfällen ist die Generalinspektion berechtigt und verpflichtet, von der Betriebs-Unternehmung (sowie von sämtlichen Bahnbeamten und Dienern) die schleunigste und wirksamste Abhilfe anzusprechen.

§. 78.

c) In Betreff der Beamten und Diener.

Die Generalinspektion hat ferner das Recht und die Verbindlichkeit, sämtliche Beamte und Diener (sowohl der Staats-, als Privat-Eisenbahnen) in ihren Dienstes-

nych) i pociągać do surowej odpowiedzialności wszystkich tych, którzy się dopuszczą przekroczenia swych instrukcyj, lub niniejszej ustawy, lub jakiegobądź zaniedbania swej służby, a to w miarę niniejszej ustawy, lub innych w tym względzie wydanych rozporządzeń, albo też według okoliczności podać ich właściwemu sądowi karnemu do ukarania.

§. 79.

aa) O władzy dyscyplinarnej służącej inspekcji jeneralnej w ogólności.

Ważność jaką mają czynności około ruchu kolei żelaznej dla dobra powszechnego sprządzają konieczność nadać inspekcji jeneralnej władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i sługami, ustanowionymi przy kolejach żelaznych rządowych i prywatnych, i upoważnić ją, nakładać na rzeczonych urzędników i sług, (z wyjątkiem wspomnianych w §. 85 dyrektorów i członków dyrekcji) w miarę przekroczeń służbowych, których się dopuszczają, a mianowicie na urzędników i sług przy kolejach żelaznych prywatnych, wspomniane w §. 80 kary porządkowe, na urzędników i sług zaś przy kolejach rządowych, wspomniane w §§. 80 i 81 kary porządkowe i dyscyplinarne (§. 83), tudzież wykonać takowe na urzędnikach i sługach przy kolejach żelaznych rządowych, a co do urzędników zaś i sług przy kolejach żelaznych prywatnych, podać ich do wiadomości dyrekcji i nastawać na to, ażeby przez nią kary na nich wykonane zostały.

§. 80.

bb) O rozporządzeniach w celu utrzymania porządku.

Jako rozporządzenia w celu utrzymania porządku uważać się będzie:

1. Napomnienie, t. j. proste przywołanie do pamięci urzędnika lub służby obowiązków nań włożonych.

2. Skarcenie słowne, t. j. ostra nagana za przekroczenie w służbie, z wskazaniem oraz skutków prawnych w razie powtórnego przekroczenia obowiązków.

§. 81.

cc) O karach dyscyplinarnych.

Kary dyscyplinarne, które mogą być wymierzone na mocy niniejszej ustawy, są następujące:

1. Nagany, które należy połączyć z zagrożeniem surowych kar dyscyplinarnych w razie powtórzenia.

2. Kary pieniężne aż do kwoty wyrównywającej miesięcznej płacy, albo nagrodzie.

3. Zawieszenie w służbie na tak długo, jak długo trwa dochodzenie rzeczy w drodze dyscyplinarnej lub sądowej.

verrichtungen zu überwachen, und alle diejenigen, welche sich eine Außerachtlassung ihrer Instruktion, oder dieses Gesetzes, oder was immer für eine Dienstesvernachlässigung zu Schulden kommen lassen, nach Maßgabe dieses Gesetzes oder der sonstigen, in dieser Beziehung erlassenen Verordnungen zur strengen Verantwortung zu ziehen, oder nach Beschaffenheit des Falles dem kompetenten Strafgerichte zur Bestrafung anzuzeigen.

§. 79.

aa) Disziplinalgewalt der Generalinspektion im Allgemeinen.

Die Wichtigkeit des Eisenbahnbetriebes für das öffentliche Wohl macht es nothwendig, der Generalinspektion in Betreff sämmtlicher an Staats- und Privatbahnen angestellten Beamten und Diener eine Disziplinalgewalt einzuräumen, und dieselbe zu ermächtigen, gegen diese Beamten und Diener (mit Ausnahme der im §. 85 erwähnten Direktoren und Direktions-Mitglieder) nach Maßgabe des ihnen zu Schulden kommenden Dienstvergehens, und zwar gegen die Beamten und Diener der Privatbahnen die im §. 80 erwähnten Ordnungs-, und gegen die Beamten und Diener der Staatsbahnen die in den §§. 80 und 81 angeführten Ordnungs- und Disziplinarstrafen (§. 83) zu verhängen, und bei den Staatseisenbahnbeamten und Dienern auch zu vollziehen, bei den Privateisenbahnbeamten und Dienern aber der Direktion anzuzeigen und darauf zu dringen, daß durch dieselbe deren Vollzug bewerkstelliget werde.

§. 80.

bb) Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung.

Als Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung werden erklärt:

1. Die Mahnung, d. i. die einfache Erinnerung an die dem Beamten oder Diener obliegenden Dienstpflichten.
2. Die Rüge, d. i. der eindringliche Tadel wegen eines vorgekommenen Dienstvergehens, mit Hinweisung auf die gesetzlichen Folgen wiederholter Pflichtverletzung.

§. 81.

cc) Disziplinarstrafen.

Die nach diesem Gesetze zu verhängenden Disziplinarstrafen sind:

1. Verweise, welche stets mit Androhung strengerer Disziplinarstrafen für den Fall der Wiederholung zu verbinden sind.
2. Geldstrafen bis zu dem Betrage eines Monatgehaltes oder Lohnes.
3. Die Dienstesuspension für die Dauer einer anhängigen Disziplinar- oder strafgerichtlichen Untersuchung.

4. Oddalenie ze służby.

Według tego, jak się ze śledztwa okaże, iż winny według swych wiadomości lub usposobienia umysłu, albo też z powodu powtórnie okazanego braku potrzebnej pilności lub należynej uwagi do służby czynnej około ruchu w ogóle, albo też do pewnej jej gałęzi zdolnym nie jest; wyrzeczone być może oddalenie jego ze służby albo na czas pewny, albo na zawsze, a to albo w ogólności, albo od pewnego tylko rodzaju czynności.

Przy oddaleniu czasowem należy także oznaczyć warunki, które wypełnić winien w razie przywrócenia go do służby.

§. 82.

dd) O orzeczeniach i środkach prawnych przeciw nim.

Powyżej rzezone kary należy wymierzać według okoliczności, winę uciążających lub zwalnających, ze względu na stopień i rodzaj przestępstwa służbowego, na powtórzenie takowego, na niebezpieczeństwo większe lub mniejsze, jakie przez takowe spowodowane zostało, lub na wielkość rzeczywistej szkody, przez nie zrządzonej.

Do wymierzenia kar, wyrażonych w §. 80, 1) i 2), tudzież w §. 81, 1), 2) i 3), również do oddalenia ze służby personale strażników, upoważnieni są tak inspektor jeneralny, jakoteż komisarze eksponowani; oddalenie zaś ze służby urzędników i reszty personale służbowego, może zarządzić tylko sam inspektor jeneralny.

Każda takowa kara wyrzeczona być musi zresztą po uprzednim w przepisany porządku odbytem dochodzeniu lub śledztwie, wyrokiem należycie uzasadnionym, który w oryginale doręczony być winien ukaranemu, w wierzytelnym odpisie zaś jego dyrekcji przełożonej.

Przy dochodzeniu tego rodzaju obowiązane są władze polityczne i władze do przestrzegania bezpieczeństwa ustanowione przyjść w pomoc inspekcji jeneralnej (n. p. przez wysłuchanie świadków i t. p.).

Przeciw wszystkim wyż wspomnianym orzeczeniom, można wnieść zażalenie do c. k. Ministerstwa handlu.

Zażalenie wniesione być winno najdalej w 14 dniach po doręczonem orzeczeniu i nie odracza skutku tegoż w przypadkach 3. i 4. §. 81.

§. 83.

ee) O tablicach kwalifikacyjnych.

Każda wyrzeczona kara ma być zanotowaną w tablicach kwalifikacyjnych (których formularze rząd oznaczy), prowadzić się mających o urzędnikach i sługach przy kolejach żelaznych.

4. Die Entfernung vom Dienste.

Auf diese Entfernung vom Dienste kann (wenn sich aus der Untersuchung zeigen sollte, daß der Schuldtragende nach seinen Kenntnissen, oder seiner Gemüthsbeschaffenheit, oder des wiederholt bewiesenen Mangels an dem nöthigen Fleiße, oder der erforderlichen Aufmerksamkeit für den Betriebsdienst entweder überhaupt, oder für einen gewissen Zweig desselben nicht geeignet ist) entweder auf einen gewissen Zeitraum, oder für immer, u. z. entweder allgemein oder für eine spezielle Geschäftsführung erkannt werden.

Bei einer zeitlichen Ausschließung sind auch die Bedingungen vorzuzeichnen, welche für den Fall der Wiederanstellung von dem Betreffenden zu erfüllen seyn werden.

§. 82.

dd) Erkenntnisse und Rechtsmittel dagegen.

Diese Strafen sind nach Maßgabe der eintretenden Erschwerungs- oder Milderungs-Umstände mit Rücksicht auf den Grad und die Art des Dienstesvergehens, auf die allenfällige Wiederholung desselben, auf die hiedurch herbeigeführte größere oder geringere Gefahr, oder die Größe des verursachten wirklichen Schadens zu bemessen.

Zur Verhängung der im §. 80, 1 und 2 und der im §. 81, 1, 2, und 3 angeführten Strafen, so wie zur Entfernung des Wächterpersonales vom Dienste sind sowohl der Generalinspektor, als auch die exponirten Kommissäre ermächtigt; die Entfernung vom Dienste gegen Beamte und das übrige Dienstespersonale kann bloß der Generalinspektor verfügen.

Jede dießfällige Strafe muß übrigens mit einem gehörig motivirten, dem Bestrafeten im Originale und seiner vorgesetzten Direktion in ämtlicher Abschrift einzuhändigenden Erkenntnisse nach vorhergegangener ordnungsmäßiger Erhebung oder Untersuchung ausgesprochen werden.

Bei einer solchen Untersuchung sind die Sicherheits- und politischen Behörden verpflichtet, der Generalinspektion (z. B. durch Einvernehmung von Zeugen 2c.) hilfreiche Hand zu leisten.

Gegen alle vorerwähnten Erkenntnisse kann die Beschwerde an das Handelsministerium gerichtet werden.

Diese Beschwerde ist längstens 14 Tage nach zugestelltem Erkenntniße einzubringen, und hat in den Fällen 3 und 4 des §. 81 keine aufschiebende Wirkung.

§. 83.

ee) Qualifikationstabellen.

Jede zuerkannte Strafe ist in den über die Eisenbahnbeamten und Diener zu führenden Qualifikationstabellen (deren Formulare die Staatsverwaltung festsetzen wird) gehörig anzumerken.

§. 84.

ff) O wykonaniu orzeczeń.

Dyrekcye kierujące czynnościami około ruchu kolei żelaznych rządowych, równie jak dyrekcye towarzystw prywatnych przedsiębiorczych koleje żelazne, obowiązane są wykonywać orzeczenia, wypadłe na mocy niniejszej ustawy, tudzież wypełniać chętnie wszelkie rozporządzenia inspekcji jeneralnej, wydawane w celu utrzymania porządku i bezpieczeństwa w czynnościach około kolei żelaznej.

W szczególności nie wolno bez osobnego pozwolenia Ministra handlu, przemysłu i budowli publicznych, używać osoby oddalanej ze służby orzeczeniem prawomocnem, przy żadnej kolei żelaznej w państwie austryjackiem do tej czynności, której wyrok dotyczy.

§. 85.

3. O karach przeciw dyrekcji i członkom przedsiębiorstw.

Gdyby dyrekcja kolei żelaznych rządowych, lub dyrekcja towarzystwa kolei prywatnej, wahała się wypełnić niezwłocznie orzeczenia lub rozporządzenia inspekcji jeneralnej, lub gdyby nadspodziewanie członkowie dyrekcji sami dopuścili się jakiego przewinienia, czyli to przez czynność, czyli też przez zaniechanie jakiego przestępstwa niniejszej ustawy lub innych wydanych o ruchu kolei żelaznych rozporządzeń, natenczas inspekcja jeneralna obowiązana jest uczynić o tem bezzwłocznie relację do c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych.

C. k. Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych ma w takich razach prawo wymierzyć przeciw dyrektorom kolei żelaznych, tak rządowych jak prywatnych, wspomniane w §. 81 kary dyscyplinarne, a przy kolejach żelaznych prywatnych, oprócz tego nałożyć na członków towarzystwa kolei żelaznych prywatnych przez władzę odpowiednie kary prawem ustanowione.

Również mają prawo dotyczące namiestnikostwa, na mocy uchwał zapadłych w drodze kolegijalnej zmusić przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych karami pieniężnymi od 100 do 2000 złtr. m. k. lub innemi środkami prawnymi, ażeby wypełniały w terminie oznaczonym obowiązki, jakie na nich ciążyą pod względem bezpieczeństwa i porządku.

Kary pieniężne winny są namiestnikostwa ściągnąć po bezskutecznym terminu upływie. Gdyby kolej, lub środki ruchu zeszyły do takiego stanu, iżby przez to zagrożone zostało bezpieczeństwo użycia i ruchu jej, wówczas Ministerstwo handlu, przemysłu i budowli publicznych winno zastanowić ruch na całej kolei, lub na dotyczącej osobnej jej przestrzeni, a w razie potrzeby zarządzić naprawienie jej przez rząd kosztem towarzystwa.

§. 84.

ff) Ausführung der Erkenntnisse.

Die Betriebsdirektionen der Staatsseisenbahnen, sowie die Direktion der Privat-Eisenbahnvereine sind verpflichtet, die nach Vorschrift dieses Gesetzes gefällten Erkenntnisse in Vollzug zu setzen, sowie allen zur Handhabung der Ordnung und Sicherheit des Eisenbahnbetriebes erlassenen Verfügungen der Generalinspektion willige Folge zu leisten.

Insbesondere darf ein durch rechtskräftiges Erkenntniß entlassenes Individuum bei keiner Eisenbahn in dem österreichischen Reiche zu dem Geschäfte, für welches das Urtheil lautet, ohne besondere Bewilligung des Ministers für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten verwendet werden.

§. 85.

3. Strafen gegen die Direktion und Mitglieder der Unternehmungen.

Sollte eine Betriebsdirektion der Staatsseisenbahnen, oder eine Direktion eines Privateisenbahn-Vereines sich weigern, die Erkenntnisse oder Anordnungen der Generalinspektion ungesäumt in Vollzug zu setzen, oder sollte wider Vermuthen den Direktionsmitgliedern selbst irgend ein Verschulden, sei es durch eine Handlung oder Unterlassung, eine Uebertretung dieses Gesetzes oder sonstiger in Bezug auf den Eisenbahnbetrieb erlassenen Verordnungen zur Last fallen, so ist die Generalinspektion verpflichtet, hievon ohne Verzug dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten die Anzeige zu machen.

Das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten ist in solchen Fällen berechtigt, gegen die Betriebsdirektoren der Staats- und Privateisenbahnen die im §. 81 erwähnten Disziplinarstrafen in Anwendung zu bringen, und bei Privateisenbahnen überdies die etwa schuldtragenden Mitglieder des Privateisenbahn-Vereines selbst durch die kompetente Behörde zur gesetzlichen Strafe zu ziehen.

Auch haben die betreffenden Statthaltereien das Recht, über im Kollegialwege gefasste Beschlüsse die Privateisenbahn-Unternehmungen durch Geldbußen von 100 fl. bis 2000 fl. R. M., oder durch sonstige gesetzliche Mittel anzuhalten, die denselben in Betreff auf Sicherheit und Ordnung obliegenden Verbindlichkeiten innerhalb eines anzuberammenden Termines zu erfüllen.

Die dießfälligen Geldbußen sind nach fruchtlosem Verstreichen des Termines durch die Statthaltereien einzutreiben. Wären die Bahn- oder die Betriebsmittel in einen solchen Zustand gekommen, daß dadurch die Sicherheit der Benützung und des Betriebes gefährdet werden, so ist von dem Ministerium für Handel Gewerbe und öffentliche Bauten der Betrieb auf der ganzen Bahn, oder den betreffenden einzelnen Strecken einzustellen und nöthigenfalls die Herstellung von Seite des Staates auf Kosten des Vereines zu veranlassen.

§. 86.

4. *O przeznaczeniu kar pieniężnych.*

Wszystkie kary pieniężne wymierzone w drodze dyscyplinarnej, przepadają na korzyść funduszu pensjonowania przedsiębiorstwa kolei żelaznej, lub gdy nie istnieje takowy fundusz pensjonowania, lub gdy przedsiębiorstwo prywatne karę płaci, na rzecz funduszu ubogich tego miejsca lub tej gminy, gdzie zasądzony zamieszkuje.

§. 87.

5. *O zakazanych prawami karnymi czynnościach osób przy kolei ustanowionych.*

Gdyby która z osób przy kolei ustanowionych dopuściła się pod względem ruchu kolei, czynu lub zaniechania zakazanego powszechnymi prawami karnymi, wówczas spada nań także kara zagrożona w ustawach karnych, którą wymierzyć winien właściwy sąd karny.

W takim razie należy wprowadzić postępowanie dyscyplinarne przeprowadzić niezależnie od czynności urzędowych sądu karnego, a nawet i wtenczas, gdyby ze strony sądu karnego wypadło orzeczenie uwalniające; orzeczoną zaś karę dyscyplinarną (z wyjątkiem wymaganego już przedtem zawieszenia w służbie), należy wykonać dopiero po ukończeniu czynności urzędowej sądu karnego, a przy wykonaniu kary dyscyplinarnej także wzgląd mieć na orzeczenie kary, przez sąd karny wydane.

§. 88.

6. *O kosztach dozoru.*

Koszta inspekcji jeneralnej w powszechności pokryte będą przez rząd; przedsiębiorstwa zaś kolei żelaznej obowiązane są urzędnikom inspekcji jeneralnej, tudzież urzędnikom politycznym i policyjnym w podróżach służbowych, odbywanych w sprawach kolei żelaznej, udzielić bezpłatne bilety podróżne do wagonów klasy pierwszej.

§. 89.

Przedsiębiorstwa kolei żelaznych prywatnych obowiązane są nadto wynagrodzić administracyi państwa w sumie ryczałtowej, mającej być oznaczoną przez dotyczące Ministerstwo, owę zwyżkę w wydatkach, która przypada na wysokie eraryjum z powodu dotyczącej kolei, tak za właściwy dozór policyjny (w szczególności według rozdziału II. ustawy), jakoteż za przestrzeganie przepisów co do dochodów skarbowych niestałych.

Również przedsiębiorstwa kolei winny mieć staranie, ażeby do skutecznienia czynności urzędowych, wystawione i utrzymywane były potrzebne lokalności

§. 86.

4. Verwendung der Disziplinar-Strafgelder.

Sämmtliche nach diesem Gesetze im Disziplinarwege verhängten Geldbußen verfallen dem Pensionsfonde der Eisenbahn-Unternehmung, oder falls kein solcher Pensionsfond vorhanden ist, wenn die Privat-Unternehmung als solche die Strafe zahlt, dem Armenfonde des Ortes oder der Gemeinde, wo der Verurtheilte seinen Aufenthalt hat.

§. 87.

5. Strafgerichtlich verpönte Handlungen der Angestellten der Bahn.

Sollte ein Angestellter der Bahn in Bezug auf den Bahnbetrieb sich irgend einer in den allgemeinen Strafgesetzen für strafbar erklärten Handlung oder Unterlassung schuldig machen, so trifft denselben auch die in den Strafgesetzen verhängte Strafe, welche von dem kompetenten Strafgerichte zuzuerkennen ist.

Für einen solchen Fall ist das Disziplinarverfahren zwar unabhängig von der strafgerichtlichen Amtshandlung und selbst eines allenfälligen strafgerichtlichen Freisprechungs-Erkenntnisses durchzuführen; die zuerkannte Disziplinarstrafe aber (mit Ausnahme einer etwa noch früher erforderlichen Diensteszuspension) erst nach beendeter strafgerichtlicher Amtshandlung in Vollzug zu setzen, sowie bei Vollziehung dieser Disziplinarstrafe auf das von dem Strafgerichte gefällte Straferekenntniß gehörige Rücksicht zu nehmen.

§. 88.

6. Kosten der Aufsicht.

Die Kosten der Generalinspektion werden im Allgemeinen vom Staate bestritten, dagegen sind die Eisenbahn-Unternehmungen verpflichtet, den Beamten der Generalinspektion und den politischen und polizeilichen Beamten bei den in Angelegenheiten der Eisenbahn vorkommenden Dienstreisen Freikarten der ersten Wagenklasse zu ertheilen

§. 89.

Die Betriebs-Unternehmungen der Privateisenbahnen sind ferner verpflichtet, der Staatsverwaltung mittelst einer von dem betreffenden Ministerium festzusetzenden Pauschsumme, denjenigen Mehraufwand zu ersetzen, welcher dem hohen Aerar aus Anlaß der bezüglichen Bahn, für die eigentliche Polizeiaufsicht (insbesondere nach Abschnitt II. dieses Gesetzes) und für die gefällsämtliche Ueberwachung zur Last fällt.

Auch haben die Betriebs-Unternehmungen zum Behufe der Vornahme der bezüglichen Amtshandlungen für die Herstellung und Erhaltung der erforderlichen Amtslö-

urzędowe niemniej też w przypadkach, w których dotyczące Ministerstwo uzna to za potrzebne, postarać się należy o przyzwoite pomieszczenie urzędników i sług.

§. 90.

7. O nadzorze i przestrzeganiu ze strony organów policyjnych.

Lubo podług powyższych zasad nadzór i kontrola bezpośrednia ruchu kolei żelaznej pod względem techniczno-administracyjnym, należy do inspekcji jeneralnej, a w ostatniej instancyi do c. k. Ministerstwa handlu, przemysłu i budowl publicznych, obowiązane są także i przedsiębiorstwa kolei żelaznych, równie jak urzędnicy i słudzy takowych, przestrzegać ogólnie ustaw policyjnych, a w tym względzie stoją takowi pod dozorem organów bezpieczeństwa i władz politycznych.

§. 91.

8. O mocy obowiązującej przepisów dla przedsiębiorstw kolei żelaznych uprzywilejowanych i usankcjonowanych.

Zawartym w niniejszej ustawie przepisom i obowiązkom, podlegają także przedsiębiorstwa już ukoncesyjonowane i uprzywilejowane od dnia w którym niniejsza ustawa wstąpi w wykonanie.

Tylko wedle przepisu niniejszej ustawy sprawiać można nowe środki ruchu. Te, które już są sprawione, muszą najdalej w lat 5 (od dnia, w którym niniejsza ustawa obowiązywać zacznie) stosownie do jej przepisu być zmienione, jeżeli Ministerstwo handlu, przemysłu i budowl publicznych na prośbę przedsiębiorstw, nie dozwoli do tego wyjątkowo terminu dłuższego.

§. 92.

Dla kolei żelaznych, na których ruch odbywa się za pomocą innej siły, a nie za pomocą maszyn parowych, wydane będzie stosowne rozporządzenie co do porządku czynności takiego ruchu z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, dających się zastosować do właściwych onychże stosunków.

II. O obowiązkach osób (publiczności) używających kolei żelaznej, lub z takową wchodzących w stosunki.

§. 93.

a) Obowiązanie ogólne.

Osoby, używające kolei do podróży lub do przesłania rzeczy, winny się zachować według przepisów postanowionych i ogłoszonych co do przewożenia; przestrzegać ściśle przepisów wydanych dla utrzymania porządku, regularności i bezpieczeństwa ruchu, i wypełniać to chętnie, co wskazać za dobre uzna w tym względzie personale dozоровe i pociągowe.

Kalitäten, sowie in Fällen, wo es von dem kompetenten Ministerium für nothwendig erkannt werden sollte, für die anständige Unterkunft der betreffenden Beamten und Diener Sorge zu tragen.

§. 90.

7. Aufsicht und Ueberwachung von Seite der Polizeiorgane.

Obgleich nach den vorstehenden Grundsätzen die unmittelbare Aufsicht und Kontrolle des Eisenbahnbetriebes in technisch-administrativer Beziehung der Generalinspektion, und in höchster Instanz dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten zusteht, so sind doch auch sowohl die Eisenbahn-Unternehmungen, als auch die Beamten und Diener derselben verpflichtet, die allgemeinen Polizeigesetze zu befolgen, und unterstehen in dieser Beziehung der Ueberwachung der Sicherheitsorgane und politischen Behörden.

§. 91.

8. Verbindlichkeiten der Vorschriften für die privilegirten und konzessionirten Eisenbahn-Unternehmungen.

Den in diesem Gesetze enthaltenen Vorschriften und Verpflichtungen sind auch die bereits konzessionirten und privilegirten Eisenbahn-Unternehmungen vom Tage, an welchem dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt, unterworfen.

Neue Anschaffungen von Betriebsmitteln können bloß nach Vorschrift dieses Gesetzes stattfinden. Die bereits Vorhandenen müssen längstens binnen 5 Jahren (vom Tage der Wirksamkeit dieses Gesetzes gerechnet) nach Vorschrift derselben umgeändert werden, wenn nicht über Einschreiten der Betriebs-Unternehmungen von Seite des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten eine längere Frist ausnahmsweise zugestanden wird.

§. 92.

Für Eisenbahnen, welche mit anderen Kräften als Dampfmaschinen betrieben werden, wird durch eine besondere Betriebs-Ordnung mit Benützung der auf die eigenthümlichen Verhältnisse derselben passenden Bestimmungen des vorliegenden Gesetzes das Geeignete bestimmt.

II. Verpflichtungen derjenigen Personen (des Publikums), welche die Eisenbahn benützen, oder sonst mit derselben in Beziehung kommen.

§. 93.

a) Allgemeine Verpflichtung.

Diejenigen Personen, welche die Bahn zur Reise oder zur Versendung von Sachen benützen, haben sich nach den für die Beförderung festgesetzten und veröffentlichten Bedingungen zu benehmen, die für die Aufrechthaltung der Ordnung, Regelmäßigkeit und Sicherheit des Bahnbetriebes erlassenen Vorschriften genau zu beobachten, und den Weisungen, welche etwa das Aufsichts- und Zugspersonale in dieser Beziehung zu ertheilen für nöthig findet, willige Folge zu geben.

§. 94.

b) O dokumentach do podróży i czynności urzędów celnych.

Każdy podróżny, chcący jechać koleją, winien przestrzegać ściśle przepisów, wydanych co do dokumentów potrzebnych do podróży i poddać rzeczy pod czynność urzędu celnego tam, gdzie to jest przepisane.

Niniejszy przepis winien być wyraźnie namieniony w warunkach przyjmowania, publicznie ogłosić się mających.

§. 95.

c) O wsiadaniu i wysiadaniu.

Podróżni winni są wstrzymać się od wsiadania i wysiadania w czasie, kiedy pociąg jest w biegu, tudzież nie otwierać niepotrzebnie drzwi i nie wychodzić na stopień.

§. 96.

d) O wstępowaniu na kolej.

Osobom nie należącym do personale służbowego lub roboczego przy kolei, lub nie zaopatrzonym osobnem na to pozwoleniem, nie wolno wstępować na kolej i na miejscowości do takowej należące, na skarpy, bermy (ścieżki u spodu grobli nad fosą), rowy, wyjąwszy na miejscach w dworcach kolejowych, przeznaczonych do wchodu i wychodu, do wsiadania i wysiadania, na punktach do przekraczania kolei oznaczonych, nakoniec w lokalnościach do przesetek rzeczy przeznaczonych.

Nie wolno samowolnie otwierać szrank kolejowych, ani też podłazić lub przechodzić przez takowe; wtenczas tylko wolno przechodzić przez kolej, nie zatrzymując się wszakże na niej, jeżeli szranki zaporowe są otworzone, lub kiedy personale do dozoru kolei postanowione, takowe otworzyło.

Wozy z zaprzęgiem zwierzęcym, tudzież konie wierzchowe, nie powinny się, oczekując otwarcia szranków, zbyt blisko przysuwać do kolei; ostrzeżeń zaś personale dozoruującego w tym względzie ściśle słuchać należy.

§. 97.

W bezpośredniej bliskości kolei mogą się paść zwierzęta tylko pod ścisłym dozorem; należy się przy tem starać o to, ażeby nie wstępowały na kolej i miejsca do niej należące, ani też zeby zagród nie przekraczały i nie płoszyły się przy przejeździe pociągów.

§. 98.

e) O uszkodzeniu i zmianie kolei.

Zakazane jest wszelkie uszkodzenie, wszelkie przesunięcie lub zmienienie na kolei i należących do niej miejscowościach, nietylko na szynach, lecz także

§. 94.

b) Reiseurkunden und gefällsämtliche Amtshandlung.

Jeder Reisende, der auf der Bahn befördert werden will, hat die rücksichtlich der Reiseurkunde erlassenen gesetzlichen Vorschriften genau zu befolgen und die einer gefällsämtlichen Behandlung unterliegenden Sachen derselben gehörig zu unterziehen.

Diese Vorschrift ist ausdrücklich in den öffentlich kundzumachenden Aufnahmebedingungen zu bemerken.

§. 95.

c) Auf- und Absteigen.

Jeder Reisende hat sich des Auf- und Absteigens, während der Zug im Gange ist, des unnöthigen Oeffnens der Thüre und Betretung der Plattform zu enthalten.

§. 96.

d) Betreten der Bahn.

Personen, die nicht zum Dienst- oder Arbeitspersonale der Bahn selbst gehören, oder die mit einer besonderen Erlaubniß hiezu nicht versehen sind, dürfen die Bahn, die dazu gehörigen Räume, Böschungen, Bermen, Gruben zc. nicht betreten, ausgenommen an den für die Zu- und Abgänge, und für das Auf- und Absteigen festgesetzten Plätzen der Bahnhöfe, an den zum Uebergange über die Bahn festgesetzten Punkten, endlich in den zur Versendung gewidmeten Lokalitäten.

Das eigenmächtige Oeffnen der Bahnschranken, sowie das Durchschlüpfen oder Uebersteigen derselben ist untersagt; der Uebergang über die Bahn ist bloß gestattet, jedoch ohne auf derselben zu verweilen, wenn die Absperrschranken offen angetroffen werden, oder nachdem deren Oeffnung durch das Bahnaufsichtspersonale stattgefunden hat.

Die mit Thieren bespannten Fuhrwerke, dann Reitpferde und Treibvieh dürfen beim Zuwarten auf die Oeffnung der Schranken, der Bahn nicht zu nahe kommen; den dießfälligen Warnungen des Aufsichtspersonales ist genau Folge zu leisten.

§. 97.

In der unmittelbaren Nähe der Bahn dürfen Thiere bloß unter sorgfältiger Aufsicht weiden, und es ist dafür Sorge zu tragen, daß sie die Bahn und das Zugehör nicht betreten, oder die Einfriedungen überschreiten und nicht bei der Vorüberfahrt der Züge scheu werden.

§. 98.

e) Beschädigung und Veränderung an der Bahn.

Jede Beschädigung, jede Verrückung oder Veränderung an der Bahn und ihrem Zugehöre, folglich nicht bloß an dem Geleise, sondern auch an den Dämmen, Bermen,

na tamach, bermach, rowach i budynkach, ogrodzeniach, szrankach zaporowych, tablicach z ostrzeżeniami, słupach celnych, skazówkach milowych, przyrządach do dawania sygnałów i t. d. — również surowo zakazuje się kłaść rzeczy jakiegobądź rodzaju na szyny od kolei, lub obok takowych w zakresie kolei, lub miejsc do niej należących, lub naśladować sygnały.

W końcu zakazanem jest podróżnym uszkadzać w jakibądź sposób środki do utrzymywania ruchu na kolei.

§. 99.

f) O sąsiadach kolei i o zachowaniu się w jej bliskości.

W pobliżu kolei niewolno sąsiadom nic zakładać, stawiać lub budować, coby groziło bytowi kolei i rzeczy do niej należących i przeszkadzało regularnemu i bezpiecznemu jej używaniu, lub coby spowodować mogło niebezpieczeństwo pożaru. Przy zmianach co do pokładu miejscowości, przez które miejsce, gdzie zmiana ma nastąpić, zbliżyć się ma do własności kolei, tudzież do budowli mających być przedsiębranymi w zakresie uznanym za niebezpieczny od ognia, należy zawsze uzyskać wprzód pozwolenie władzy powołanej do nadzoru kolei, równie jak dotyczącej władzy politycznej.

Nie należy trzymać na składzie pod gołym niebem materij łatwo się zapalających w obrębie kolei niebezpiecznym od ognia i baczyć na to, aby miejscowości przeznaczone do przechowywania przedmiotów przez się bezpiecznych od ognia, lecz przy schowaniu niebezpiecznych, należycie zamknięte były.

Płody ziemi gotowe do zwiezienia, należy trzymać w jak największem oddaleniu od kolei; tudzież należy przy zakładaniu lasów i przy sadzeniu drzew w ogólności na to uważać, ażeby kolej przez drzewa wiatrem wrywane nie była zarzuconą.

§. 100.

Karczowanie lasów, krzaków i krzewów, wycinanie i spuszczenie drzew pojedynczych, wypędzanie bydła na paszę, kopanie piasku lub gliny, a w ogólności każdą czynność, przez którą ziemia zruszoną być, lub przedmioty na kolej spadać, albo przez którą ziemia zesuwać się lub kamienie odpadać mogą, zakazuje się na tych miejscach i punktach gruntów, które przez władzę do tego powołaną wyraźnie w tym celu naznaczone zostały.

§. 101.

g) O czuwaniu nad niniejszemi przepisami.

Przełożeni gmin, organa bezpieczeństwa i w ogólności władze polityczne, obowiązane są czuwać nad ściśłem pełnieniem poprzedzających przepisów (od-

Gräben und an den Bauobjekten, Einfriedungen, Verschließ-Schranken, Warnungstafeln, Gefällssäulen, Meilenzeigern, Signalvorrichtungen 2c. ist verboten; ebenso ist es strengstens verboten, Gegenstände was immer für einer Art auf die Bahnschienen, oder neben dieselben im Bereiche der Bahn oder des Zugehöres zu legen, oder Signale nachzuahmen.

Den Reisenden ist endlich jede Beschädigung der Fahrbetriebsmittel untersagt.

§. 99.

f) Anrainer der Bahn und Benehmen in der Nähe derselben.

In der Umgebung der Bahn dürfen von den Anrainern Anstalten nicht getroffen oder Herstellungen nicht ausgeführt werden, welche den Bestand der Bahn, oder ihres Zugehöres, oder die regelmäßige und sichere Benützung derselben gefährden, oder welche eine Feuergefährdung herbeiführen könnten. In Terrainveränderungen, wodurch die Stelle, wo die Veränderung vorgenommen werden soll, dem Bahneigenthume näher gerückt würde, dann zu Bauführungen, welche in dem als feuergefährlich erklärten Bereiche vorgenommen werden wollten, muß immer vorläufig die Bewilligung der zur Oberaufsicht über den Betrieb berufenen, sowie von der betreffenden politischen Behörde eingeholt werden.

Die freie Lagerung von leicht feuerfangenden Stoffen im Bereiche der Feuergefährdung der Bahn ist zu vermeiden, für den gehörigen Verschluß der an und für sich zwar feuer sichereren, aber zur Aufbewahrung feuergefährlicher Gegenstände gewidmeten Räume stets zu sorgen.

Die zur Einfuhr bereit liegenden Feldfrüchte sind in thunlichste Entfernung von der Bahn zu bringen, endlich ist bei Waldanlagen und überhaupt bei Baumpflanzungen auf die Befestigung der Möglichkeit, daß durch Windbrüche die Bahn verlegt würde, Rücksicht zu nehmen.

§. 100.

Das Abtreiben der Waldungen, Gebüsch oder Sträucher, das Fällen oder Herablassen einzelner Bäume, das Austreiben des Viehes auf die Weide, die Gewinnung von Schotter, das Graben von Lehm und überhaupt jede Handlung, durch welche das Erdreich aufgelockert wird, Gegenstände auf die Bahn fallen, Erdrutschungen oder Steinablosungen hervorgebracht werden können, ist auf denjenigen Strecken und Punkten der Grundstücke, welche von der dazu berufenen Behörde ausdrücklich aus diesem Anlasse bezeichnet worden sind, untersagt.

§. 101.

g) Ueberwachung dieser Vorschriften.

Die Gemeinde-Vorstände, die Sicherheitsorgane und überhaupt die politischen Behörden sind verpflichtet, über die genaue Befolgung der vorstehenden Vorschriften

działu II. niniejszej ustawy), dawać najczynniejszą asystencyję w tym względzie personale do nadzoru postanowionemu, przytrzymywać przestępców i oddawać takowych do ukarania właściwej władzy sądowej.

§. 102.

Osoby ustanowione przy kolei, mają prawo przytrzymać przestępców powyższych przepisów, nie słuchających napomnień im danych, lub takich, którzy już popełnili czyn narażający na niebezpieczeństwo czynności kolei żelaznej, w takich przypadkach, w których nie znajduje się pod ręką pomoc policyi (władzy politycznej) lub władzy sądowej — i oddać takowych najbliższej władzy politycznej, sądowej, lub prokuratorji do dalszego z nimi postępowania.

W celu wykonywania tego, na urzędników i sług przy kolei przeniesionego zakresu działania policyjnego, równie jak dla sumiennego pełnienia obowiązków swych w ogólności, odbiera rząd przysięgę od tych urzędników i sług, także i przy kolejach żelaznych prywatnych, którzy według okoliczności miejscowych mają dozór nad koleją, nad zakładami do niej należącemi i nad publicznością, która jej używa.

Zaprzysięgli w ten sposób urzędnicy i słudzy kolei, doznają co się tycze służbowych ich czynności tej samej opieki prawa naprzeciw publiczności, jak inni urzędnicy administracyjni.

§. 103.

Wszelka czynność lub wszelkie opuszczenie, nadwerężające przepisy niniejszej ustawy, karać się będzie w miarę takowej i wedle postanowień ustawy karnej powszechnej.

Baumgartner m. p.

T r e ś ć.

I. O obowiązkach tyczących się przedsiębiorstw kolei żelaznych i osób przy nich ustanowionych.

A. Przepisy ogólne co do czynności przy kolejach.

- a) O pozwoleniu do otworzenia kolei.
- b) O warunkach do tego potrzebnych.
- c) O utrzymaniu kolei i środków do ruchu potrzebnych, tudzież o ustanowieniu urzędników i sług.
- d) O porządku jazdy, taryfach i o warunkach przyjmowania.
- e) O instrukcyjach dla urzędników i sług.
- f) O przerwach w czynności i o wypadkach nieszczęścia.
- g) O odpowiedzialności.

(des Abschnittes II. dieses Gesetzes) zu wachen, dem mit der Aufsicht betrauten Bahnpersonale in dieser Beziehung die wirksamste Assistenz zu leisten, die Uebertreter nach Umständen in Gewahrsam zu nehmen und der kompetenten Gerichtsbehörde zur Bestrafung zu übergeben.

§. 102.

Die Angestellten der Bahn sind berechtigt, Uebertreter der bemerkten Vorschriften, welche den an sie ergangenen Ermahnungen nicht Folge leisten, oder eine die Sicherheit des Betriebes störende oder sie gefährdende Handlung bereits verübt haben, in Fällen, wo die Hilfe der Polizei (politischen) oder richterlichen Behörde nicht sogleich bei der Hand ist, anzuhalten, und der nächsten politischen Staatsanwaltschafts- oder richterlichen Behörde zur weiteren Behandlung zu übergeben.

Behufs der Ausübung dieses den Bahnbeamten und Dienern übertragenen polizeilichen Wirkungskreises, sowie zum Behufe der gewissenhafteren Erfüllung ihrer Verbindlichkeiten überhaupt werden diejenigen Bahnbeamten und Diener, welchen nach den Lokalverhältnissen die Aufsicht über die Bahn, die hierzu gehörigen Anstalten, und das die Bahn benützende Publikum zusteht, auch auf Privatbahnen von der Staatsverwaltung in Eid genommen werden.

Die auf solche Weise beeideten Bahnbeamten und Diener genießen rücksichtlich ihrer Dienstverrichtungen gegenüber dem Publikum auch auf Privatbahnen den gesetzlichen Schutz gleich anderen öffentlichen Verwaltungsbeamten.

§. 103.

Jede Handlung oder Unterlassung gegen die Vorschrift dieses Gesetzes wird nach Maßgabe desselben und nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzes geahndet.

Baumgartner m. p

I n h a l t.

I. Verpflichtungen der Eisenbahnbetriebs-Unternehmungen und ihrer Angestellten.

A. Allgemeine Vorschriften für den Bahnbetrieb.

- a) Bewilligung zur Eröffnung der Bahn.
- b) Bedingungen ~~hier~~.
- c) Erhaltung der Bahn und der Betriebsmittel, Aufstellung der Beamten und Diener.
- d) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmebedingungen.
- e) Instruktion der Beamten und Diener.
- f) Betriebsstörungen und Unglücksfälle.
- g) Haftung.

- h) 0 przymiotach lokomotywu.
- i) 0 wozach dla osób i towarów.
- k) 0 składzie pociągów.
- l) 0 ostrożnościach podczas jazdy.
- m) 0 strzeżeniu kolei i sygnałach.

B. 0 obowiązkach urzędników i sług ustanowionych przy kolejach rządowych.

- a) W razie, jeżeli kolej stoi pod bezpośrednim zarządem administracji państwa.
- b) Jeżeli jest w dzierżawę wypuszczona.

C. 0 obowiązkach dotyczących się przedsiębiorstw kolei żelaznych prywatnych, tudzież ich urzędników i sług.

- a) 0 uzyskaniu koncesyi.
- b) 0 ustanowieniu dyrekcji.
- c) 0 utrzymywaniu w ewidencji urzędników i sług.
- d) 0 instrukcyi dla nich i obowiązkach ich.
- e) 0 prowadzeniu rachunków.
- f) 0 płaceniu podatków.
- g) 0 porządku jazdy, o taryfach i warunkach przyjmowania.
- h) 0 przewozie poczty.
- i) 0 transportach wojskowych.
- k) 0 stanie oblężenia i wojny.

D. 0 nadzorze i kontroli.

1. Ze strony dyrekcji kolei.

2. Ze strony inspekcji jeneralnej.

- a) W ogólności.
- b) Pod względem na stan budowy, w jakim się kolej znajduje.
- c) 0 środkach do prowadzenia ruchu.
- d) Pod względem na porządek jazdy, taryf i przepisy co do obrotu osób i rzeczy.
- e) Pod względem na urzędników i sług.
  - aa) 0 władzy dyscyplinarnej inspekcji jeneralnej w ogólności.
  - bb) 0 rozporządzeniach względem utrzymania porządku.
  - cc) 0 karach dyscyplinarnych.
  - dd) 0 orzeczeniach i środkach prawnych przeciw takowym.
  - ee) 0 tabelach kwalifikacyjnych.
  - ff) 0 wykonaniu orzeczeń.
- 3. 0 karach przeciw dyrekcjom i członkom przedsiębiorstw kolei.
- 4. 0 przeznaczeniu kar pieniężnych.
- 5. 0 zakazanych prawami karnymi czynnościach osób przy kolei ustanowionych.
- 6. 0 kosztach nadzoru.
- 7. 0 nadzorze i dostrzeganiu ze strony władz policyjnych.
- 8. 0 mocy obowiązującej niniejszych przepisów dla przedsiębiorstw kolei żelaznej już uprzywilejowanych i ukoncesyjonowanych.

- h) Beschaffenheit der Lokomotive.
- i) Personen- und Güterwagen.
- k) Zusammenstellung der Züge.
- l) Vorsichten bei der Fahrt.
- m) Bewachung der Bahn und Signale.

B. Verpflichtungen der an den Staatsbahnen angestellten Beamten und Diener.

- a) Bei dem unmittelbaren Betriebe der Bahn durch die Staatsverwaltung.
- b) Bei Verpachtung des Bahnbetriebes.

C. Verpflichtungen der Privateisenbahn-Unternehmungen, sowie ihrer Beamten und Diener.

- a) Erwirkung der Konzession.
- b) Aufstellung einer Direktion.
- c) Evidenzhaltung der Beamten und Diener.
- d) Instruktionen und Verpflichtungen derselben.
- e) Rechnungsführung.
- f) Steuerentrichtung.
- g) Fahrordnung, Tarife und Aufnahmebedingungen.
- h) Beförderung der Post.
- i) Militärtransporte.
- k) Belagerungszustand und Kriegszeiten.

D. Aufsicht und Kontrolle.

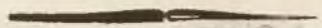
1. Von Seite Bahndirektionen.
2. Von Seite der Generalinspektion.

- a) Im Allgemeinen.
- b) In Betreff des Bauzustandes der Bahn.
- c) Der Betriebsmittel.
- d) In Betreff der Fahrordnung, Tarife und Bestimmungen über den Personen- und Sachenverkehr.
- e) In Betreff der Beamten und Diener.
  - aa) Disziplinalgewalt der Generalinspektion im Allgemeinen.
  - bb) Verfügungen zur Erhaltung der Ordnung.
  - cc) Disziplinarstrafen.
  - dd) Erkenntnisse und Rechtsmittel dagegen.
  - ee) Qualifikationstabellen.
  - ff) Ausführung der Erkenntnisse.

3. Strafen gegen die Direktionen und Mitglieder der Betriebsunternehmungen.
4. Verwendung der Strafgeelder.
5. Strafgerichtlich verpönte Handlungen der Angestellten der Bahn.
6. Kosten der Aufsicht.
7. Aufsicht und Ueberwachung von Seite der Polizeiorgane.
8. Verbindlichkeit der Vorschriften für die bereits privilegierten und konzessionirten Eisenbahn-Unternehmungen.

II. O obowiązkach osób (publiczności) użytek z kolei żelaznych robiących, lub wchodzących w styczność z takowemi.

- a) O obowiązkach ogólnych.
- b) O dokumentach do podróży potrzebnych, i o czynnościach urzędów co do dochodów skarbowych.
- c) O wsiadaniu i wysiadaniu.
- d) O wstępowaniu na kolej.
- e) O uszkodzeniu i zmianach na kolei.
- f) O graniczących z koleją i o postępowaniu w bliskości takowej.
- g) O przestrzeganiu przepisów niniejszych.

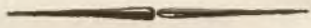

(The following text is extremely faint and appears to be bleed-through from the reverse side of the page. It contains various numbered items and headings, but the content is illegible due to low contrast and blurring.)

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...

II. Verpflichtungen derjenigen Personen (des Publikums), welche die Eisenbahnen benutzen, oder sonst mit denselben in Berührung kommen.

- a) Allgemeine Verpflichtungen.
- b) Reiseurkunden und gefällsämliche Amtshandlungen.
- c) Auf- und Absteigen.
- d) Betreten der Bahn.
- e) Beschädigungen und Veränderungen an der Bahn.
- f) Anrainer der Bahn und Benehmen in der Nähe derselben.
- g) Ueberwachung dieser Vorschriften.

Konkordanz- und Registerblatt

Das Verzeichnis der Eisenbahnen ist ein Verzeichnis der
Eisenbahnen des Reichs und der Provinzen.

Veröffentlicht nach dem Gesetz vom 1. März 1844.

II. Verordnungen der Landesregierung (des Bundes), welche die Eisenbahnen betreffen, oder sonst mit denselben in Verbindung kommen.

a) Allgemeine Verordnungen.

b) Eisenbahnen und Eisenbahnbau.

c) Tarif- und Beförderungs-Verordnungen.

d) Eisenbahnen der Provinz.

e) Eisenbahnbau und Eisenbahnen der Provinz.

f) Eisenbahnen der Provinz und Eisenbahnen in der Provinz.

g) Eisenbahnen dieser Provinz.